

Unit 1: People **Człowiek**

Key Vocabulary

Personal details

Dane personalne

age **wiek**
 citizenship **obywatelstwo**
 date of birth **data urodzenia**
 e-mail address **adres e-mailowy**
 first name **imię**
 male / female **pleć męska / żeńska**
 marital status: single / married / separated / divorced / widowed
stan cywilny: stanu wolnego / żonaty / mężatka / w separacji / rozwiedziony / wdowiec / wdowa
 name / surname **imię / nazwisko**
 nationality **narodowość**
 permanent/temporary address
adres stały/czasowy
 place of birth **miejsce urodzenia**
 place of residence **miejsce zamieszkania**
 telephone number **numer telefonu**

Appearance **Wygląd**

a bald man **łysy mężczyzna**
 a beautiful lady / a pretty girl
piękna pani / ładna dziewczyna
 a fair/dark/pale/tanned
 complexion **jasna/ciemna/błada/opalona karnacja**
 a girl with freckles **piegowata dziewczyna**
 a good-looking / an attractive / an ordinary-looking woman
ładna/przeciętna, zwyczajna / atrakcyjna kobieta
 a handsome/well-built man
przystojny/dobrze zbudowany mężczyzna
 a man with a beard and a moustache
mężczyzna z brodą i wąsami
 a middle-aged person **osoba w średnim wieku**
 a slim/skinny/thin girl **szczupła/chuda dziewczyna**

a tall/short man **wysoki/niski mężczyzna**
 a woman of average / medium height **kobieta średniego wzrostu**
 an elderly person **starsza osoba**
 blond(e) **blond, blondynka**
 chubby **pulchny**
 eyes: brown / blue / green / hazel
oczy: brązowe / niebieskie / zielone / piwne
 face: round / oval / long / thin
twarz: okrągła / owalna / pociągła / szczupła
 hair: dark / fair / red / grey / short / long / straight / curly / wavy / spiky / cropped / shoulder-length / medium-length
włosy: ciemne / jasne / rude / siwe / krótkie / długie / proste / kręcone / falowane / nastroszone / krótko przycięte / do ramion / średniej długości
 How much does he/she weigh? **Ile on/ona waży?**
 in his/her (early/mid/late) 20s / 30s
ma dwadzieścia/trzydzieści kilka lat
 nose: big / small / long / snub / pointed
nos: duży / mały / długi / zadarty / szpiczasty
 old **stary**
 overweight **otyły**
 teenager **nastolatek**
 toddler **brzdąc, berbec, małe dziecko uczące się chodzić**
 What does he/she look like? **Jak on/ona wygląda? Jaki on jest / jaka ona jest z wyglądu?**
 young **młody**

younger / older than he looks
młodszy / starszy, niż wygląda

Character traits and personality **Cechy charakteru, osobowość**

active **aktywny**
 adventurous **śmiały, zuchwały**
 aggressive **agresywny**
 ambitious **ambitny**
 boring **nudny**
 brave **odważny**
 calm / relaxed **spokojny / zrelaksowany, rozluźniony**
 caring **troskliwy, opiekuńczy**
 cheerful **radosny**
 clever **zdolny, bystry**
 confident **pewny siebie**
 consistent **konsekwentny, logiczny**
 creative **twórczy**
 easy-going **bezkonfliktowy, niefrasobliwy**
 flexible **elastyczny**
 forgetful **zapominalski**
 friendly **przyjazny**
 funny **śmieszny, zabawny**
 generous **hojny**
 have a sense of humour **mieć poczucie humoru**
 hard-working **pracowity**
 helpful **pomocny**
 (dis)honest **(nie)uczciwy**
 indecisive **niezdecydowany**
 independent **niezależny**
 jealous **zazdrosny**
 kind **miły, dobry, uprzejmy,**
 lazy **leniwy**
 mean **skąpy**
 messy **niechlujny, bałaganiarski**
 moody **kapryśny**
 (im)patient **(nie)cierpliwy**
 (im)polite **(nie)grzeczny**

punctual **punktualny**
 reasonable **rozsądny**
 rebellious **buntowniczy**
 reliable **niezawodny, wiarygodny**
 reserved **powściągliwy, skryty**
 (ir)responsible **(nie)odpowiedzialny**
 rude **niegrzeczny, nieuprzejmy**
 self-confident **pewny siebie, ufny w swoje siły**
 selfish **samolubny**
 sensitive **wrażliwy**
 serious **poważny**
 shy **nieśmiały**
 sociable **towarzyski**
 spoilt **zepsuty, rozpieszczony**
 sporty **wysportowany**
 strict **surowy, wymagający**
 stubborn **uparty**
 talented **utalentowany**
 talkative **gadatliwy / rozmowny**
 understanding **wyrozumiały**
 unpredictable **nieprzewidywalny**
 unreliable **niesłowny, niesolidny**

Clothes **Ubrania**

appropriate for the occasion **odpowiednie na tę okazję**
 baseball cap **czapka z daszkiem**
 belt **pasek**
 blouse **bluzka (bawełniana / jedwabna)**
 boots **buty (z wysoką cholewką), kozaki**
 bracelet **bransoletka**
 braces **szelki**
 cap **czapka**
 cardigan **sweter rozpinany**
 coat / jacket **kurtka**
 designer / expensive / second-hand **markowe, designerskie / drogie / z drugiej ręki, używane**
 earring **kolczyk**
 evening dress **suknia wieczorowa**
 everyday (casual) / comfortable **zwykłe / na co dzień, nieformalne / wygodne**
 flip-flops **japonki (klapki)**
 formal / smart / elegant **eleganckie**
 gloves **rękawiczki**
 hat **kapelusz**

hooded sweatshirt **bluza z kapturem**
 jeans **dżinsy**
 jewellery **biżuteria**
 necklace **naszyjnik**
 overcoat **plaszcz**
 polo neck **golf**
 pyjamas **piżama**
 ring **pierścionek**
 sandals **sandały**
 scarf **szalik**
 shirt **koszula**
 shoes **buty**
 shorts **krótkie spodenki**
 skirt **spódnica**
 socks **skarpety**
 suit **garnitur / kostium damski**
 sweater / jumper **sweter / pulower**
 swimming trunks **spodenki kąpielowe**
 swimsuit **kostium kąpielowy**
 tie / bow tie **krawat / muszka**
 tights **rajstopy**
 tracksuit **dres**
 trainers **adidasy**
 trendy / fashionable **modne**
 trousers **spodnie**
 underwear **bielizna**

Feelings and emotions **Uczucia i emocje**

adore **uwielbiać**
 admire **podziwiać**
 angry / furious **zły / wściekły**
 annoyed **zirytowany, rozdrażniony**
 bored **znudzony**
 confused **zmieszany**
 delighted / pleased **zachwycony / zadowolony**
 depressed **przygnębiony**
 disappointed **rozczarowany**
 embarrassed **zakłopotany, zażenowany**
 excited **podekscytowany**
 fancy **podobać się, (po)lubić**
 frightened (scared) / terrified **przestraszony / przerażony**
 grateful **wdzięczny**
 hate **nienawidzić**
 irritated **zirytowany**

lonely **osamotniony, samotny**
 nervous **zdenerwowany, niespokojny**
 respect **szanować**
 sad **smutny**
 surprised / amazed **zdziwiony, zaskoczony**
 sympathy **współczucie**
 tired **zmęczony**
 unhappy **nieszczęśliwy**
 worried **zmartwiony**

Phrases **Zwroty**

argue / have an argument **kłócić się**
 be ashamed of **wstydzić się**
 be attracted to sb **czuć do kogoś sympatię, pociąg**
 can't stand **nie znosić**
 fall in love **zakochać się**
 get on well with **być w dobrych stosunkach z**
 lose one's temper **zezłościć się, stracić panowanie nad sobą**

Unit 2: Houses Dom

Key Vocabulary

Kinds of houses

Rodzaje domów

block of flats blok mieszkalny
 bungalow dom parterowy
 cottage domek wiejski
 detached house dom wolno stojący,
 jednorodzinny
 maisonette mezoneta, mieszkanie
 dwupoziomowe
 multi-storey house dom
 wielopiętrowy
 semi-detached house dom bliźniak
 skyscraper drapacz chmur
 summer house dom letniskowy
 terraced house dom w zabudowie
 szeregowej
 ten-storey block blok
 dziesięcioletniowy
 tower block wieżowiec

Flat Mieszkanie

flat/apartment mieszkanie
 one-room flat / bedsit / bedsitter
 kawalerka
 three-room flat mieszkanie
 trzypokojowe

Description in general Opis ogólny

antique furniture meble stylowe,
 antyki
 convenient / comfortable
 wygodny
 cosy przytulny
 functional funkcjonalny
 (un)furnished (nie)umeblowany
 in good/bad condition w dobrym/
 złym stanie
 luxurious luksusowy

modern nowoczesny
 nicely-decorated ładnie urządzone
 peaceful spokojny
 spacious / large przestronny / duży
 sunny słoneczny
 tiny małe
 well-equipped dobrze wyposażony
 well-kept zadbane, dobrze
 utrzymany
 with a view of the lake z widokiem
 na jezioro
 with windows overlooking a busy
 street z oknami wychodzącymi na
 ruchliwą ulicę

Parts of the house Miejsca wewnątrz i na zewnątrz domu

attic strych / poddasze
 balcony balkon
 basement piwnica, suterena
 bathroom łazienka
 bedroom sypialnia
 child's/children's room pokój
 dziecięcy
 corridor korytarz
 dining room jadalnia
 downstairs na dole
 drive podjazd
 fence płot
 floor piętro / podłoga
 garage garaż
 garden ogród
 ground floor parter
 guest/spare room pokój gościnny/
 wolny pokój
 hall przedpokój
 kitchen kuchnia
 lawn trawnik

lift winda
 loft strych, poddasze
 porch ganek
 roof dach
 sitting/living room salon, pokój
 dzienny
 stairs schody
 study gabinet (do pracy)
 upstairs na górze
 utility room pomieszczenie
 gospodarcze

Equipment and decoration Sprzęt i elementy wystroju wnętrza

blind żaluzja
 carpet dywan
 central heating centralne
 ogrzewanie
 curtain zasłona
 drinks/cocktail cabinet barek
 fitted carpet wykładzina
 ornament ozdoba
 pot plant roślina doniczkowa
 radiator grzejnik, kaloryfer
 rug chodnik / dywanik
 shelf półka
 vacuum cleaner odkurzacz

kitchen kuchnia
 cooker kuchenka
 (wall) cupboard (wisząca) szafka
 kuchenna
 dishwasher zmywarka
 freezer zamrażarka
 fridge lodówka
 microwave oven kuchenka
 mikrofalowa
 sink zlew

bathroom łazienka

bath(tub) wanna
 cabinet szafka
 laundry hamper/basket kosz na bieliznę
 mirror lustro
 shower prysznic
 tap kran
 toilet muszla klozetowa, toaleta
 washbasin umywalka
 washing machine pralka

living room salon

armchair fotel
 bookcase biblioteczka
 bookshelf półka na książki
 chest of drawers komoda
 coffee table ława, niski stolik
 cushion poduszka dekoracyjna
 display cabinet witryna, oszklona szafka
 fireplace kominek
 furniture meble
 rocking chair fotel bujany
 sofa / (corner) couch sofa / (narożnikowa) kanapa
 DVD player odtwarzacz DVD

study gabinet

desk biurko
 desk / swivel chair fotel do biurka / obrotowy
 wastepaper basket/bin kosz na śmieci

bedroom sypialnia

bedside table / nightstand szafka nocna
 clothes shelf półka na ubrania
 single/double bed łóżko jedno-
 dwuosobowe
 wardrobe szafa na ubrania

Activities in the house

Czynności związane z domem

change a lightbulb zmieniać żarówkę
 clean/tidy up sprzątać
 decorate a room odnawiać,

urządzać pokój
 do housework wykonywać prace domowe
 dust ścierać kurze
 house renovation remont domu
 mend reperować / naprawiać
 move in/out wprowadzać się / wyprowadzać się
 renovate / do up odnawiać, remontować

Other words and phrases

Inne słowa, zwroty i wyrażenia

accommodation zakwaterowanie
 Croydon district dzielnica Croydon
 do the cleaning/cooking/ironing/ washing-up sprzątać/gotować/ prasować/zmywać
 electricity/telephone bill rachunek za elektryczność/telefon
 estate agent/agency agent/agencja nieruchomości
 flatmate współlokator
 for sale na sprzedaż
 housemate współlokator
 housing estate osiedle mieszkaniowe
 I live at 1 King Street, flat 1. Mieszkam na ul. Kwiatowej 1/1.
 in the centre w centrum
 in the suburbs na przedmieściach
 landlord / landlady właściciel / właścicielka domu
 live on the first/second floor mieszkać na pierwszym/drugim piętrze
 located in a residential area usytuowany w dzielnicy mieszkaniowej
 lower/increase the rent obniżyć/ podwyższyć czynsz
 neighbour sąsiad
 on the ground floor na parterze
 on the outskirts na peryferiach
 pay (high / low) rent płacić (wysoki / niski) czynsz
 pay the bills płacić rachunki

rent a flat / room from sb wynająć mieszkanie / pokój od kogoś
 rent a flat / room to sb wynająć mieszkanie / pokój komuś
 rural wiejski
 share a room mieszkać wspólnie w jednym pokoju, dzielić pokój (z kimś)
 take the rubbish out wyrzucać śmieci
 tenant lokator, najemca
 There is a school in the neighbourhood. W sąsiedztwie znajduje się szkoła.
 urban miejski
 We had our house renovated / done up last year. Remontowaliśmy dom w ubiegłym roku.

Unit 3: School Szkoła

Key Vocabulary

School subjects

Przedmioty nauczania

Art	plastyka
Biology	biologia
Business Administration	zarządzanie
Business Studies	przedsiębiorczość
Chemistry	chemia
Civic Education	WOS, wiedza o społeczeństwie
English	język angielski
foreign languages	języki obce
French	język francuski
Geography	geografia
German	język niemiecki
History	historia
ICT	technologia informacyjna
Mathematics / Maths	matematyka
Music	muzyka
Physical Education (PE)	wychowanie fizyczne
Physics	fizyka
Religious Education	religia
Science	przedmioty ścisłe (biologia, chemia, fizyka)
Sport	sport

Types of schools

Typy szkół

boarding school	szkoła z internatem
college	kolegium, szkoła pomaturalna
evening classes	zajęcia w szkole wieczorowej
kindergarten	przedszkole, zerówka
language school	szkoła językowa
lower secondary school	gimnazjum

nursery school	przedszkole
police/military academy	szkoła policyjna / wojskowa
polytechnic	politechnika
primary school	szkoła podstawowa
private school	szkoła prywatna
secondary school	szkoła średnia / ogólnokształcąca / ponadgimnazjalna
state school	szkoła państwowa
technical college	technikum
university	uniwersytet
vocational school	szkoła zawodowa

Things and places

Rzeczy i pomieszczenia szkolne

canteen	stołówka
classroom	sala lekcyjna
computer room	sala komputerowa
gym(nasium)	sala gimnastyczna
hall	korytarz
headteacher's office	gabinet dyrektora
library	biblioteka
locker	szafka
notebook	zeszyt
noticeboard	tablica ogłoszeń
playground	plac szkolny, podwórko szkolne
rubber	gumka
ruler	linijka
school bag	torba szkolna, tornister
science lab	laboratorium, pracownia nauk ścisłych
sharpener	temperówka
sports field	boisko sportowe

staffroom	pokój nauczycielski
uniform	mundurek szkolny
whiteboard	biała tablica

Studying at school

Nauka w szkole

absence	nieobecność
attend lessons/classes	uczęszczać na lekcje
attendance	obecność
be expelled from school	zostać usuniętym / relegowanym ze szkoły
be present/absent	być obecnym/nieobecnym
broaden one's horizons/knowledge	poszerzać horyzonty/wiedzę
certificate	świadectwo szkolne
cheat in the exam	ściągać na egzaminie
class tutor	wychowawca klasy
cram all night for a test / before an exam	wkuwać całą noc do sprawdzianu / przed egzaminem
develop skills	rozwijać umiejętności
do homework	robić zadanie domowe
enrol at an institution / on a course	zapisać się np. do szkoły, na uniwersytet / na kurs
enrolment	zapisy (do szkoły, na kurs)
extracurricular activities	zajęcia dodatkowe
fail/pass an exam	oblać (nie zdać) / zdać egzamin
final exam	egzamin końcowy
free period	wolna lekcja
get a scholarship	dostać stypendium
get into university	dostać się na uczelnię
get marks	dostawać stopnie

get nervous before an exam / a test **denerwować się przed egzaminem / sprawdzianem**
 grade **stopień, ocena**
 graduate from university **ukończyć uniwersytet**
 high standards of teaching **wysokie standardy nauczania**
 learn by heart **uczyć się na pamięć**
 leave school **skończyć szkołę**
 make mistakes **robić błędy**
 make progress **robić postępy**
 mock exam **egzamin próbny**
 motivation **motywacja**
 participate in a lesson **uczestniczyć w lekcji**
 pass to the next class **zdać do następnej klasy**
 play truant **chodzić na wagary**
 quick/short test **kartkówka**
 resit/retake a geography examination **mieć poprawkę z geografii**
 revise for an exam **powtarzać do egzaminu**
 school report **raport, informacja o ocenach i zachowaniu ucznia**
 school trip **wycieczka szkolna**
 school-leaving exams **egzaminy maturalne**
 set a lot of homework **dużo zadawać**
 skip/miss lessons/classes **opuścić lekcję, uciekać z lekcji**
 student exchange **wymiana uczniowska**
 study hard **uczyć się pilnie**
 take/do a course in **chodzić na kurs z**
 take/sit an exam **przystąpić do egzaminu**
 (new / modern) teaching methods **(nowe / nowoczesne) metody nauczania**
 term **semestr**
 textbook / coursebook **podręcznik**
 (school) timetable **plan lekcji**

Students and Teachers **Uczniowie i nauczyciele**

ambitious **ambitny**
 (in)competent **(nie)kompetentny**

creative **twórczy**
 demanding **wymagający**
 fair / unfair **sprawiedliwy / niesprawiedliwy**
 messy **bałaganiarski, niechlujny**
 motivated **zmotywowany**
 motivating **motywujący**
 organised **zorganizowany**
 patient **cierpliwy**
 punctual **punktualny**
 strict **surowy**
 systematic **systematyczny**
 understanding **wyrozumiały**

Violence at school **Przemoc w szkole**

bully **znęcać się / osoba, która znęca się nad słabszymi**
 different forms of aggression **różne przypadki agresji**
 physical and verbal abuse **fizyczne i słowne znęcanie się**
 victim **ofiara**

Other words and phrases **Inne słowa, zwroty i wyrażenia**

bell **dzwonek**
 classmate / schoolmate **kolega / koleżanka z klasy / ze szkoły**
 compulsory / optional classes **obowiązkowe / dodatkowe zajęcia edukacyjne**
 entrance exam **egzamin wstępny**
 examiner **egzaminator**
 have primary / secondary / higher / vocational education **mieć podstawowe / średnie / wyższe / zawodowe wykształcenie**
 have/take private lessons in (Chemistry) **brać korepetycje z chemii**
 I'm doing Political Science. **Studiuję politologię.**
 I'm in the third year of law / medical school. **Jestem na trzecim roku medycyny.**
 lecturer **wykładowca**
 parent-teacher meeting **wywiadówka**

postgraduate studies **studia magisterskie, podyplomowe, doktoranckie**
 provide/offer lessons/classes **zapewniać/oferować lekcje/zajęcia**
 sit at a desk with someone **siedzieć w ławce z kimś**

Adjectives + Prepositions **Przymiotniki z przyimkami**

anxious about **zaniepokojony (kimś / czymś)**
 bored with **znudzony (kimś / czymś)**
 curious about **zaciekawiony (kimś / czymś)**
 excellent at **doskonały (w czymś)**
 (be) fond of **bardzo lubić (coś / kogoś)**
 good at **dobry (w czymś)**
 (be) late for **spóźniać się na**
 nervous about **nerwowy, obawiający się czegoś**
 patient with **cierpliwy (w stosunku do czegoś / kogoś)**
 pleased with **zadowolony (z czegoś / kogoś)**
 qualified for **zakwalifikowany (do czegoś)**
 terrible at **okropny (w czymś)**
 tired of **zmęczony (czymś / kimś)**
 useful for **użyteczny, przydatny (do czegoś)**
 worried about **zmartwiony (czymś / kimś)**
 (be) wrong about **mylić się (odnośnie czegoś / kogoś)**

Unit 4: Work Praca

Key Vocabulary

Jobs Zawody

accountant księgowy
 actor / actress aktor/aktorka
 architect architekt
 baker piekarz
 bank clerk urzędnik bankowy
 bank manager dyrektor banku
 businessman / businesswoman
 businessmen / bizneswoman,
 przedsiębiorca / kobieta interesu
 cashier kasjer
 chemist aptekarz, chemik
 clerk urzędnik
 computer/IT specialist informatyk
 computer programmer programista
 cook kucharz
 dentist dentysta
 director dyrektor, reżyser
 doctor lekarz
 driver kierowca
 electrician elektryk
 engineer inżynier
 estate agent agent nieruchomości
 farmer rolnik
 fashion designer projektant mody
 financial director dyrektor do spraw
 finansowych
 firefighter strażak
 fisherman rybak
 flight attendant steward / stewardesa
 hairdresser fryzjer damski
 insurance agent agent
 ubezpieczeniowy
 journalist dziennikarz
 judge sędzia
 lawyer prawnik
 manager dyrektor, kierownik,
 menedżer
 mechanic mechanik samochodowy
 musician muzyk
 nurse pielęgniarka
 optician optyk
 photographer fotograf
 police officer oficer policji
 postman listonosz
 priest ksiądz

receptionist recepcjonista
 sales manager / director dyrektor do
 spraw sprzedaży
 sales representative przedstawiciel
 handlowy
 salesman / saleswoman ekspedient /
 ekspedientka
 salesperson / shop assistant
 sprzedawca
 secretary sekretarz
 surgeon chirurg
 teacher nauczyciel
 ticket inspector kontroler biletów
 travel agent pracownik biura podróży
 vet weterynarz
 waiter / waitress kelner / kelnerka

Kinds of jobs and work Rodzaje pracy

a dead-end job praca bez perspektyw /
 bez widoków na przyszłość
 a full-time/part-time job praca
 w pełnym/niepełnym wymiarze
 godzin
 a highly-paid/well-paid job dobrze
 płatna praca
 a holiday job praca wakacyjna
 a job with a future praca
 z perspektywami
 a low-paid/badly-paid job źle/nisko
 płatna praca
 a permanent/steady job praca stała
 a temporary job praca tymczasowa
 an extra job praca dodatkowa
 seasonal work praca sezonowa

Adjectives describing jobs and work Przymiotniki opisujące pracę

work: stressful / physical / mental /
 dangerous / tiring / back-breaking /
 monotonous **praca:** stresująca /
 fizyczna / umysłowa /
 niebezpieczna / męcząca /
 wyczerpująca / monotonna

job: good / ideal / satisfying /
 responsible / profitable **praca:** dobra /
 idealna / przynosząca zadowolenie /
 odpowiedzialna / intratna

work / job: boring / interesting /
 fascinating / easy / difficult / skilled /
 semi-skilled / unskilled /
 time-consuming **praca:** nudna /
 ciekawa / fascynująca / łatwa / trudna /
 wymagająca pełnych kwalifikacji /
 niewymagająca pełnych kwalifikacji /
 niewymagająca kwalifikacji /
 czasochłonna

Duties at work Obowiązki w pracy

cancel an appointment odwołać
 spotkanie
 do clerical work wykonywać pracę
 urzędniczą
 do office work wykonywać pracę
 biurową
 I'm in charge of ten other people.
 Zarządzam dziesięcioma osobami.
 It's not my responsibility. To nie
 wchodzi w zakres moich obowiązków.
 make an appointment umówić (się)
 na spotkanie
 My duties include typing letters. Do
 moich obowiązków należy pisanie
 listów.
 prepare documents przygotowywać
 dokumenty
 run a company zarządzać firmą
 send e-mails/faxes wysyłać e-maile/
 faksy
 the person in charge of sth osoba
 odpowiedzialna za coś

Employment Zatrudnienie

apply for a job ubiegać się o pracę
 apply for the post/position of
 ubiegać się o pracę na stanowisku

be employed/unemployed być zatrudnionym / bezrobotnym
 be given three-months' notice / get notice dostać trzymiesięczne wypowiedzenie / dostać wypowiedzenie
 be on the dole być na zasiłku
 be out of work / a job nie mieć pracy
 be permanently / temporarily employed być zatrudnionym na stałe / czasowo
 bonus / extra money premia / dodatkowe wynagrodzenie, dodatek motywacyjny
 change a job zmienić pracę
 company car samochód służbowy
 day/night shift zmiana dzienna/nocna
 dismiss/fire sb zwolnić/wyrzucić kogoś z pracy
 employ zatrudniać
 employee / worker pracownik
 employer pracodawca
 employment centre biuro pośrednictwa pracy
 employment contract umowa o pracę
 find employment znaleźć zatrudnienie
 get / lose / give up / resign from a job dostać / stracić / porzucić pracę / zrezygnować z pracy
 get a commission dostać prowizję
 get a job as a zatrudnić się jako
 get a pay rise dostać podwyżkę
 get a promotion / get promoted dostać awans / awansować
 get the sack / get sacked zostać wyrzuconym z pracy
 get unemployment benefit dostawać zasiłek dla bezrobotnych
 have a job mieć pracę
 look for a job szukać pracy
 make sb redundant zwolnić kogoś (z powodu redukcji etatów)
 perks of the job dodatkowe świadczenia / bonusy za pracę
 place of employment / workplace miejsce zatrudnienia / zakład pracy
 run one's own business prowadzić własną firmę
 self-employed pracujący na własny rachunek, pracujący we własnym przedsiębiorstwie
 sign a contract podpisać umowę
 start/finish work at zaczynać / kończyć pracę o
 unemployment bezrobocie
 unemployment rate stopa bezrobocia

work flexitime mieć nienormowany (ruchomy) czas pracy
 work in shifts pracować w systemie zmianowym, pracować na zmiany
 working hours godziny pracy

Employees and employers Pracownicy i pracodawcy

committed zaangażowany, oddany
 competent / qualified kompetentny / wykwalifikowany
 conscientious sumienny
 devoted / dedicated oddany
 (in)experienced (nie)doświadczony
 precise dokładny
 resourceful zaradny, pomysłowy
 respected szanowany

Other words and phrases Inne słowa, zwroty i wyrażenia

a job description zakres obowiązków
 a letter of application list motywacyjny
 conditions/terms of employment warunki zatrudnienia
 cover for sb zastąpić kogoś (w pracy)
 curriculum vitae (CV) życiorys (CV)
 difficult working conditions trudne warunki pracy
 do business with sb prowadzić interesy z kimś
 do the job wykonać pracę / zadanie
 do voluntary work pracować społecznie
 earn/make a living zarabiać na życie
 fill in an application form wypełnić formularz podania (o pracę)
 gain experience zdobywać doświadczenie
 go for an interview iść na rozmowę kwalifikacyjną
 have a day off mieć dzień wolny od pracy
 have a sense of responsibility mieć poczucie odpowiedzialności
 have an accident at work mieć wypadek w / przy pracy
 have no work experience nie mieć doświadczenia zawodowego
 He is going to become a lawyer. Zamierza zostać prawnikiem.

He performs his duties with devotion. Wypełnia swoje obowiązki z poświęceniem.
 He phoned in sick. Zadzwoił, aby powiedzieć, że jest chory.
 How much / What do you think she makes? Ile według ciebie zarabia?
 I make 300 pounds a week. Zarabiam 300 funtów tygodniowo.
 I'm working to get enough money to buy a flat. Pracuję, aby zarobić na mieszkanie.
 In summer he did casual work picking strawberries. Latem pracował dorywczo przy zbiorze truskawek.
 income tax podatek od wynagrodzenia
 job centre biuro pośrednictwa pracy
 job creation tworzenie nowych miejsc pracy
 labour market rynek pracy
 live off one's salary/pension utrzymywać się z pensji/emerytury
 pay wynagrodzenie / pensja
 pension renta / emerytura
 qualifications kwalifikacje
 qualify zdobywać kwalifikacje / dyplom, nadawać się
 retrain as przekwalifikować się na
 salary wynagrodzenie miesięczne (za pracę biurową)
 skills umiejętności
 support/maintain a family utrzymywać rodzinę
 take a holiday / be on leave wziąć urlop / być na urlopie
 The pay is good here. Zarobki są tu dobre.
 training course szkolenie (kurs)
 wages wynagrodzenie tygodniowe (za pracę fizyczną)
 What's the pay like? Jakie jest wynagrodzenie?
 work/do overtime pracować w godzinach nadliczbowych
 work in advertising pracować w reklamie
 workaholic pracoholik
 workmate / colleague from work kolega / koleżanka z pracy

Unit 5: Family and social life

Życie rodzinne i towarzyskie

Key Vocabulary

Periods of time in people's lives Etapy życia człowieka

adolescence okres dojrzewania
 adulthood wiek dojrzały
 babyhood okres niemowlęcy
 be in one's teens być nastolatkiem
 be middle-aged być w średnim wieku
 childhood dzieciństwo
 in/during babyhood lub w wieku przedszkolnym
 old age podeszły wiek / starość
 retirement emerytura
 the teenage years wiek dojrzewania
 youth młodzież / młodość / młody wiek

Family members Członkowie rodziny

baby/little/big brother/sister braciszek/starszy brat
 brother brat
 children / kids dzieci / dzieciaki
 couple para
 cousin kuzyn / kuzynka
 daughter-in-law / son-in-law synowa / zięć
 distant relatives dalsi krewni
 extended family rodzina wielopokoleniowa
 father / dad / daddy ojciec / tata / tatuś
 godparents rodzice chrzestni
 granddaughter / grandson wnuczka / wnuk
 grandmother / grandfather babcia / dziadek
 grandparents / grandchildren dziadkowie / wnuki
 great-grandparents pradziadkowie
 half-sister / half-brother przyrodnia siostra / przyrodni brat
 husband / wife mąż / żona

immediate family najbliższa rodzina
 in-laws teściowie
 mother / mum / mummy matka / mama / mamusia
 mother-in-law / father-in-law teściowa / teść
 nephew siostrzeniec / bratanek
 niece siostrzenica / bratanica
 only child jedynak / jedynaczka
 parents rodzice
 relatives krewni
 siblings rodzeństwo
 sister siostra
 sister-in-law / brother-in-law szwagierka / szwagier
 son / daughter syn / córka
 (identical) twins bliźnięta (jednojąkowe)
 stepbrother / stepsister przyrodni brat / przyrodnia siostra
 stepdaughter / stepson pasierbica / pasierb
 stepmother / stepfather przybrana matka, macocha / ojczym
 uncle / aunt wujek / ciocia

Family events and festivals Uroczystości rodzinne i święta

anniversary party przyjęcie z okazji rocznicy, np. ślubu
 birthday party przyjęcie urodzinowe
 celebrate birthday/anniversary obchodzić urodziny/rocznicę
 celebrate Christmas/Easter obchodzić święta Bożego Narodzenia/Święta Wielkanocne
 christening party przyjęcie z okazji chrzcin
 Christmas Boże Narodzenie
 Christmas Eve Wigilia
 Easter Wielkanoc
 family gathering/reunion zjazd rodzinny

fancy dress party bal kostiumowy / przebierańców
 funeral ceremony uroczystość pogrzebowa
 graduation ukończenie wyższych studiów / uroczystość wręczenia dyplomów
 Halloween święto Halloween (wigilia Wszystkich Świętych)
 name day (party) imieniny (przyjęcie imieninowe)
 national holiday święto narodowe
 New Year's Day Nowy Rok
 New Year's Eve sylwester
 Thanksgiving Święto Dziękczynienia
 wedding anniversary rocznica ślubu
 wedding ceremony ceremonia ślubna
 wedding reception wesele, przyjęcie weselne

Other words and expressions Inne słowa i zwroty

adopted child dziecko adoptowane
 adult osoba dorosła / pełnoletnia
 be pregnant być w ciąży
 belong to a family należeć do rodziny
 bride / bridegroom panna młoda / pan młody
 child abuse znęcanie się nad dzieckiem
 children's home / orphanage dom dziecka
 cohabit with sb żyć w konkubinacie
 cohabitant partner / konkubent
 common-law marriage kohabitacja, konkubinaty, nieformalny związek
 expect a baby spodziewać się dziecka
 family tree drzewo genealogiczne
 fiancé / fiancée narzeczony / narzeczona

foster/loving/single-parent/broken family zastępcza/kochająca się/niepełna/rozbita rodzina
 foster home dom zastępczy
 generation gap różnica / konflikt pokoleń
 get divorced rozwieść się
 get engaged zaręczyć się
 get married / marry sb pobrać się / ożenić się / wyjść za kogoś
 get married in a registry office wziąć ślub cywilny
 head/breadwinner of the family głowa/żywiciel rodziny
 honeymoon miesiąc miodowy
 It runs in the family. To u nas rodzinne.
 Like father, like son. Jaki ojciec, taki syn.
 marriage małżeństwo
 my childhood home dom mojego dzieciństwa
 neglected child zaniedbane dziecko
 newly-married couple nowożeńcy
 orphan sierota
 quarrel / argue / have an argument with sb kłócić się / pokłócić się z kimś
 registry office wedding ślub cywilny
 resemble sb być podobnym do kogoś
 retirement pension / be retired emerytura / być na emeryturze
 start a family założyć rodzinę
 striking resemblance uderzające podobieństwo
 take after dziedziczyć (cechy)
 take in a foster child wziąć dziecko na wychowanie
 teenager nastolatek
 toddler szkrab / berbec / dziecko uczące się chodzić
 We are a family of four. Jesteśmy czteroosobową rodziną.
 well-brought up/spoilt child dobrze wychowane/rozpieszczone dziecko
 wife-to-be / husband-to-be przyszła żona / przyszły mąż

Everyday activities Czynności życia codziennego

do homework odrabiać zadanie domowe
 do the housework wykonywać prace / obowiązki domowe
 do the shopping/ironing/cooking/

washing-up robić zakupy/prasować/gotować/zmywać naczynia
 get dressed ubierać się
 go to bed/sleep iść spać
 go to work/school iść do pracy/szkoły
 have a bath/shower wykapać się, wziąć kąpiel / prysznic
 have a rest/nap odpocząć/zdrzemnąć się
 have a snack przekąsić coś
 have breakfast/lunch/dinner/supper jeść śniadanie/lancz/obiad/kolację
 I leave home at 7. wychodzę z domu o 7
 It takes me 10 minutes to walk to school. Dojście do szkoły (na piechotę) zabiera mi 10 minut.
 make the bed pościelić łóżko
 My dad gives me a lift to school. Mój tata podwozi mnie do szkoły.
 play computer games grać na komputerze
 prepare/make meals przygotowywać posiłki
 set/lay the table nakryć do stołu
 share housework dzielić się pracami domowymi
 stay up late chodzić późno spać
 take the dog for a walk wyprowadzić psa (na spacer)
 tidy/clean up posprzątać, zrobić porządek
 wake/get up obudzić się/wstać z łóżka
 watch TV oglądać telewizję

Ways of spending free time Formy spędzania czasu wolnego

chat on the Internet rozmawiać / czatować w Internecie
 do crosswords rozwiązywać krzyżówki
 do gymnastics/aerobics/judo uprawiać gimnastykę/aerobik/judo
 go camping wyjechać na biwak / pod namiot
 go for a walk iść na spacer
 go in for sports/mountaineering zajmować się, uprawiać sport/wspinaczkę
 go in for photography/painting zajmować się fotografią/malarstwem
 go rollerblading pojeździć na rolkach

go skating iść na łyżwy
 go skiing jechać na narty
 go swimming/dancing/bowling/fishing iść popływać/potańczyć/na kręgle/na ryby
 go to a party / a concert / the cinema / the theatre / a club iść na imprezę / koncert / do kina / teatru / klubu
 go to the gym iść na siłownię
 horse riding jazda konna
 meet friends spotykać się z przyjaciółmi
 play a musical instrument grać na instrumencie muzycznym
 play cards / board games grać w karty / gry planszowe
 play chess grać w szachy
 play computer games grać na komputerze
 play in a band / the guitar grać w zespole muzycznym / na gitarze
 play tennis grać w tenisa
 practise yoga/tai chi uprawiać jogę/tai-chi

Lifestyles Styl/tryb życia

change lifestyle zmienić styl życia
 consumerist lifestyle konsumpcyjny styl życia
 lifestyle: (un)healthy / modern / sedentary / comfortable tryb / styl życia: (nie)zdrowy / nowoczesny / siedzący / wygodny
 she leads a very active life prowadzi bardzo aktywny tryb życia

Phrasal verbs Czasowniki złożone (frazowe)

break up with zerwać z kimś
 bring up wychowywać kogoś
 fall out with pokłócić się z kimś
 get on with utrzymywać dobre stosunki z kimś
 grow up dorosnąć
 hear from mieć wiadomości od kogoś
 let down zawieść kogoś, zrobić komuś zawód
 make up with pogodzić się

Unit 6: Food Żywność

Key Vocabulary

Types of food Rodzaje pokarmów

bakery products pieczywo
 cereals płatki zbożowe
 dairy products produkty mleczne / nabiał
 drinks / beverages napoje
 eggs jajka
 fish ryby
 fruit owoce
 meat mięso
 pasta makaron wszelkiego rodzaju
 pulses rośliny strączkowe
 rice ryż
 seafood / shellfish owoce morza / małże
 snacks / nibbles (colloquial) przekąski (pot.)
 sweets słodczyce
 vegetables warzywa

Fruit Owoce

apple jabłko
 apricot morela
 banana banan
 blackcurrant czarna porzeczka
 cherry czereśnia / wiśnia
 grapefruit grejpfrut
 grapes winogrona
 kiwi kiwi
 lemon cytryna
 lime limetka
 mandarin mandarynka
 nectarine nektaryna
 orange pomarańcza
 peach brzoskwinia
 pear gruszka
 pineapple ananas
 plum śliwka
 raspberry malina
 strawberry truskawka

Dairy products Nabiał, artykuły mleczne

butter masło
 cheese ser
 cottage cheese twarożek
 cream śmietana
 milk mleko
 yoghurt jogurt

Bakery products Pieczywo

roll bułka
 white/brown bread pieczywo białe / ciemne
 wholemeal bread chleb razowy

Meat Mięso

beef wołowina
 chicken kurczak
 fillet filet
 ham szynka
 pork chop kotlet wieprzowy, schabowy
 pork wieprzowina
 poultry drób
 sausage kiełbasa / parówka
 steak: rare / medium / well-done
 stek: krwisty / średnio / dobrze wysmażony
 veal cielęcina

Seafood Owoce morza

crab krab
 lobster homar
 mussel małż
 octopus ośmiornica
 oyster ostryga
 shrimp / prawn krewetka
 squid kalmar

Sweets Słodczyce

biscuits herbatniki
 cake ciasto / tort
 chocolate czekolada / czekoladka
 sweet cukierek

Drinks Napoje

(instant) coffee kawa (rozpuszczalna)
 coffee: white / black / strong / weak
 kawa: biała / czarna / mocna / słaba
 fruit juice sok owocowy
 soft drink napój bezalkoholowy
 sparkling/fizzy (mineral) water
 woda (mineralna) gazowana
 still (mineral) water woda (mineralna) niegazowana
 tea: black / fruit / lemon herbata: czarna / owocowa / z cytryną

Vegetables Warzywa

asparagus szparag
 beetroot burak czerwony
 broccoli brokuły
 Brussels sprouts brukselka
 cabbage kapusta
 carrot marchew
 cauliflower kalafior
 celery seler
 cucumber ogórek
 garlic czosnek
 green bean fasolka szparagowa
 mushroom grzyb, pieczarka
 onion / spring onion cebula / dymka
 leek por
 lettuce sałata
 parsley pietruszka
 green/red pepper papryka zielona / czerwona
 potato ziemniak
 radish rzodkiewka
 tomato pomidor
 turnip rzepa

Preparing food Przygotowanie żywności

add dodać / dodawać
 beat (the eggs) ubić / ubijać (jajka)
 blend zmieszać / wymieszać
 bring soup to the boil doprowadzić
 zupę do wrzenia

chop kroić / siekać
 combine with sth zmieszać /
 wymieszać z / połączyć z
 cut (po)kroić / ukroić
 dice (po)kroić w kostkę
 grate zetrzeć / utrzeć (na tarce)
 melt (roz)topić
 mince (meat) (z)mielić (mięso)
 mix (z)mieszać
 peel obierać (warzywa / owoce)
 pour lać / nalewać / (na)sypać
 preheat the oven to 220° nagrzać
 piekarnik do temperatury 220°C
 scramble eggs zrobić jajecznicę
 slice kroić w plastry / kromki
 stir (za)mieszać

Cooking Przyrządzanie / przygotowanie potraw

bake (u)piec / zapiec (chleb / ciasto /
 ziemniaki)
 boil ugotować / zagotować
 cook (u)gotować / przyrządzić
 fry (u)smażyć
 grill (u)piec na grillu / grillować
 heat up podgrzać
 roast (u)piec (mięso / ziemniaki)
 season with salt and pepper to taste
 doprawić solą i pieprzem do smaku
 sprinkle posypać / (po)kropić /
 skropić
 steam (u)gotować na parze (warzywa)

Tastes Smaki

bitter gorzki
 salty słony
 sour kwaśny
 spicy pikantny
 sweet słodki

Meals Posiłki

breakfast śniadanie
 dinner obiad
 lunch lunch
 packed lunch drugie śniadanie
 (przygotowane w domu), suchy
 prowiant
 supper kolacja

Places to eat/drink Lokale gastronomiczne

café / coffee house kawiarnia
 cafeteria bar szybkiej obsługi /
 stołówka / bufet

cocktail bar koktajlbar
 fast food restaurant/outlet/counter
 restauracja/punkt sprzedaży/bar fast
 food
 ice cream parlour lodziarnia
 school canteen stołówka szkolna

Other words and expressions Inne słowa, zwroty i wyrażenia

appetite apetyt
 balanced diet racjonalna /
 prawidłowo skomponowana dieta
 be on / go on / stick to a diet
 być na diecie / przejść na dietę /
 przestrzegać diety
 bon appetit smacznego!
 burn fat/calories spalać tłuszcz/
 kalorie
 carbohydrates węglowodany
 chef szef kuchni, kucharz
 cookery book książka kucharska
 cut down on sth ograniczyć spożycie
 czegoś
 cutlery sztucze
 dessert deser
 diet pill pigułka na odchudzanie
 diet rich in vitamins dieta bogata
 w witaminy
 dish potrawa / danie
 eating disorder zaburzenia
 odżywiania
 fatty/fattening food tłuste / tuczące
 jedzenie
 food: delicious / excellent / exotic /
 tasty / convenient / genetically-
 modified / fresh / takeaway / healthy /
 unhealthy / tinned żywność /
 jedzenie: pyszne / wysmienite /
 egzotyczne / smaczne / łatwe do
 przygotowania (z mrożonek, puszek) /
 genetycznie modyfikowana /
 świeża / na wynos / zdrowa /
 niezdrowa / konserwy
 frozen vegetables mrożonka
 warzywna
 gain/put on/lose weight przytyć/
 (s)chudnąć
 go bad / go/be off zepsuć się
 go out for a meal iść do restauracji,
 jeść poza domem
 have a sweet tooth lubić słodczyce
 Help yourself! Poczęstuj się!
 helping porcja

herbs and spices zioła i przyprawy
 ingredients składniki
 junk food niezdrowe / tanie jedzenie
 leave a tip zostawić napiwek
 low/high calorie food żywność
 nisko- / wysokokaloryczna
 main course / fish course danie
 główne / danie rybne
 menu menu / karta dań
 nutritional value wartość odżywcza
 pay the bill płacić rachunek
 (w restauracji)
 Polish/Greek cuisine polska/grecka
 kuchnia
 proper nutrition właściwe
 odżywianie
 proteins białka
 raw surowy
 recipe przepis kulinarny
 reserve/book a table at a restaurant
 zarezerwować stolik w restauracji
 restaurant specjalność regionu /
 restauracji
 second helping dokładka / druga
 porcja
 serve podać / podawać
 skip breakfast nie jeść śniadania /
 pominąć śniadanie
 smoked wędzony
 stale czerstwy
 vegetarian vegetarianin (ka)
 We're having a barbecue tomorrow.
 Robimy jutro grilla.
 What would you recommend?
 Co Pan by polecił / Pani by poleciła?

Quantity and packaging Ilość i opakowania

a bag of (sugar) torba / torebka cukru
 a bar of (chocolate) tabliczka
 czekolady
 a bottle of (water) butelka (wody)
 a can of (tuna) puszka (tuńczyka)
 a carton of (milk) karton mleka
 a cup of (tea) filiżanka (herbaty)
 a glass of (juice) szklanka (soku)
 a jar of (jam) słoik (dżemu)
 a loaf of (bread) bochenek (chleba)
 a packet of (biscuits) paczka
 herbatników
 a piece of (meat) kawałek (mięsa)

Unit 7: Shopping and services

Zakupy i usługi

Key Vocabulary

Types of shops and services Rodzaje sklepów i placówek usługowych

baker's piekarnia
 bookshop księgarnia
 butcher's sklep mięsny
 chemist's apteka
 clothes shop sklep odzieżowy
 corner/local/busy/well-stocked/expensive/exclusive/duty-free shop sklep na rogu/pobliski/pełen ruchu/dobrze zaopatrzony/drogi/luksusowy/sklep wolnoctwowy
 department store dom towarowy
 DIY shop sklep dla majsterkowiczów
 dry cleaner's pralnia chemiczna
 electrical shop sklep elektryczny
 florist's kwiaciarnia
 furniture shop sklep meblowy
 garage warsztat samochodowy
 gift shop sklep z upominkami
 greengrocer's warzywniak
 grocer's sklep spożywczy
 hairdresser's zakład fryzjerski (damski)
 laundry pralnia
 market square / marketplace targowisko / targ
 music shop sklep muzyczny
 newsagent's kiosk (z gazetami)
 optician's zakład optyczny
 outdoor market targowisko bez zadaszenia / na wolnym powietrzu
 pet shop sklep zoologiczny
 photographer's zakład fotograficzny
 post office poczta

public services instytucje użyteczności publicznej
 second-hand shop sklep z używanymi rzeczami
 service shop serwis naprawczy
 shoe shop sklep obuwniczy
 shopping centre / mall centrum handlowe, galeria handlowa
 sports shop sklep sportowy
 stall kram, stragan, stoisko
 stationer's sklep z materiałami piśmienniczymi / biurowymi
 supermarket supermarket
 toy shop sklep z zabawkami
 transport service usługi transportowe

Products Produkty

audio and video equipment sprzęt audiowizualny
 beauty products produkty kosmetyczne
 electrical appliances sprzęt elektryczny
 groceries artykuły spożywcze
 household/domestic appliances sprzęt gospodarstwa domowego
 jewellery biżuteria
 hardware artykuły żelazne / sprzęt komputerowy
 paper goods artykuły papiernicze
 stationery materiały biurowe
 toiletries kosmetyki do higieny osobistej

Money and buying Środki płatnicze i kupowanie

(buy/sell) wholesale (kupować / sprzedawać) hurtem

afford pozwolić sobie na zakup czegoś
 available dostępny
 bargain okazja
 borrow pożyczyć od kogoś
 buy cheaply / at a high price kupować tanio/drogo
 buy on credit kupować na kredyt
 buy online kupować przez internet / w sieci
 buy sth on special offer kupować coś w promocji
 cash card karta bankomatowa
 cash desk / cash register kasa sklepowa / kasa fiskalna
 cash machine / cashpoint bankomat
 charge/debit card karta płatnicza/debetowa
 checkout kasa
 cost kosztować
 counter lada (sklepowa)
 customer klient
 decrease prices obniżać ceny
 dirt cheap tani jak barszcz
 discount rabat
 exchange sth for sth else wymienić coś na coś innego
 fitting room przymierzalnia
 free of charge darmowy / bezpłatny
 get a refund on otrzymać zwrot pieniędzy za
 He charged the dinner bill to VISA. Zapłacił za kolację kartą VISA.
 I bought this dress in the sales. Kupiłam tę sukienkę na wyprzedaży.
 I have no change, I'm afraid. Niestety, nie mam drobnych.
 label metka / etykieta

lend **pożyczyć komuś**
 Many shops hold sales in January or August. **W wielu sklepach wyprzedaże odbywają się w styczniu lub sierpniu.**
 means/forms of payment **środki płatności**
 on sale **sprzedaż / w sprzedaży na**
 pay by credit card / cheque **płacić kartą kredytową/czekiem**
 pay in cash **płacić gotówką**
 point of sale **punkt sprzedaży**
 price **cena**
 put up / increase prices **podnosić ceny**
 queue **kolejka / stać w kolejce**
 receipt **paragon**
 reduction **obniżka cen**
 run out of **nie mieć już, czegoś zabrakło (komuś)**
 sale items **artykuły przecenione**
 sale **sprzedaż / wyprzedaż**
 shop assistant **ekspedient / ekspedientka, sprzedawca / sprzedawczyni**
 shop owner **właściciel sklepu**
 shopaholic **maniak zakupów**
 shopper **kupujący / klient**
 shopping bag **torba na zakupy**
 shopping list **lista zakupów**
 sold out **wyprzedany**
 spend money on **wydawać pieniądze na**
 This washing powder was on special offer last week. **Ten proszek był w promocji w zeszłym tygodniu.**
 trolley **wózek na zakupy**
 What size are you? **Jaki jest Pani / Pana rozmiar?**

Advertising and complaints Reklama i reklamacja

advertise **reklamować**
 advertisement (advert / ad) **reklama / ogłoszenie (np. w gazecie)**
 advertising agency **agencja reklamowa**
 advertising campaign **kampania reklamowa**

billboard **billboard**
 commercial break **przerwa na reklamy w programie TV**
 Commercials are the most effective form of advertising. **Reklamy telewizyjne są najskuteczniejszą formą reklamy.**
 (radio/TV) commercial **reklama radiowa / telewizyjna**
 complain about **skarżyć się na / narzekać na / być niezadowolonym z / składać zażalenie**
 faulty product **wadliwy produkt, produkt z usterką**
 good/bad advertisement for sth **dobra/zła reklama czegoś**
 make a complaint **wnieść / złożyć skargę / reklamację**
 place an advertisement **zamieścić reklamę**
 promotion **promocja (popularyzacja)**
 quality **jakość**
 spot **spot (reklamowy)**
 This magazine is mainly made up of advertising. **To czasopismo składa się głównie z reklam.**

Other words and phrases Inne słowa, zwroty i wyrażenia

closed for deliveries **zamknięte z powodu przyjęcia towaru**
 chain of shops **sieć sklepów**
 cheap place to shop **miejsce, w którym można tanio coś kupić**
 department **dział / stoisko**
 discount price **cena rabatowa / promocyjna**
 do one's/the shopping / shop around / shop **robić zakupy**
 fair **targi**
 flea market **pchli targ**
 get a discount on **dostać rabat / zniżkę na**
 go into town **wybrać się do miasta**
 good/bad purchase **dobry/zły zakup**
 interest on sth **oprocentowanie / odsetki**

on display **na wystawie**
 run a shop **prowadzić sklep**
 supermarket sections **działy supermarketu**
 supply goods to shops **zaopatrywać sklepy w towar**
 a wide range of products/services **szeroki wybór towarów/zakres usług**
 window-shopping **oglądanie wystaw sklepowych**

Unit 8: Travelling and tourism

Podróżowanie i turystyka

Key Vocabulary

Travelling Podróżowanie

(travel) guide book przewodnik turystyczny
 cycling/walking tour wycieczka rowerowa/piesza
 go camping pojechać pod namiot
 go hiking chodzić na piesze wycieczki
 go on a cruise/journey/trip/expedition/excursion odbywać rejs/wybrać się w podróż (dłuższą)/jechać na wycieczkę/udać się na wyprawę/na wycieczkę zorganizowaną
 go on a round-the-world trip jechać na wycieczkę dookoła świata
 go to the seaside/lake pojechać nad morze/jezioro
 Have a safe journey/trip! Szczęśliwej podróży!
 hitchhike podróżować autostopem
 hitchhiker autostopowicz / autostopowiczka
 hitchhiking podróżowanie autostopem
 set off (on a journey) wyruszyć (w podróż)
 She travels widely. Ona dużo podróżuje.
 show the tourist group around the town oprowadzać turystów po mieście
 sightseeing zwiedzanie
 They're hitchhiking around Europe. Podróżują autostopem po Europie.
 tour guide przewodnik / przewodniczka
 travel/go/fly via London podróżować/jechać/lecieć przez Londyn
 travel/go abroad jechać za granicę
 Travel broadens the mind. Podróże kształcą.

travel by rail/sea/air/road podróżować koleją/drogą morską/powietrzną/lądową
 travel by train/ship/plane/car podróżować pociągiem / statkiem / samolotem / samochodem
 travel expenses koszty podróży
 travel light podróżować z niewielkim bagażem
 travelling conditions warunki podróży

Means of transport Środki transportu

bicycle (bike) rower
 boat łódź
 bus autobus
 car samochód
 canoe kajak, czółno, łódka
 coach autokar
 ferry prom
 helicopter helikopter
 jet odrzutowiec
 lorry ciężarówka
 moped motorower
 motorbike motocykl
 plane samolot
 (motor) scooter skuter
 ship statek
train: intercity / international / slow / goods / fast / an express / direct
pociąg: intercity / międzynarodowy / osobowy / towarowy / pospieszny / ekspres / bezpośredni
 tram tramwaj
 underground / tube metro
 yacht jacht

Kinds of holidays Rodzaje wakacji

adventure holiday wczasy dla amatorów aktywnego wypoczynku

beach holiday wakacje na plaży
 camping holiday wakacje pod namiotem
 cruise rejs wycieczkowy
 family holiday wakacje rodzinne
 hiking holiday wędrówka
 package holiday wakacje zorganizowane (przez biuro podróży)
 safari safari
 seaside holiday wakacje nad morzem
 summer holiday wakacje letnie
 winter holiday ferie zimowe

Things to do on holiday Zajęcia wakacyjne

go sightseeing/touring / see the sights / tour (around) zwiedzać / zwiedzić
 go to a funfair iść do wesołego miasteczka
 lie on the beach leżeć na plaży
 see an exhibition / visit a museum / cathedral zobaczyć wystawę / zwiedzić muzeum/katedrę
 scuba diving nurkowanie ze sprzętem
 snorkel pływać z rurką
 sunbathe opalać się
 swim in the sea/lake pływać w morzu/jeziorze
 take photos robić zdjęcia
 visit different countries zwiedzać różne kraje
 windsurf pływać na desce surfingowej

Places to live/ stay on holiday Miejsca pobytu/ zakwaterowanie

cabin domek kempingowy

caravan przyczepa kempingowa
 guesthouse / boarding house
 pensjonat
 (youth) hostel schronisko
 (młodzieżowe)
 private rooms / accommodation
 kwatery prywatna
 three-star hotel hotel trzygwiazdkowy

Accidents and emergencies Nieszczęśliwe zdarzenia oraz nagłe wypadki

accident victim ofiara wypadku
 ambulance karetka pogotowia
 car/road/plane accident
 wypadek samochodowy/drogowy/
 lotniczy
 cause an accident spowodować
 wypadek
 cause of an accident przyczyna
 wypadku
 collide with zderzyć się z
 crash one's car rozbić (czyjś)
 samochód
 crash into someone's car zderzyć się
 z kimś samochodem, wjechać
 w czyjś samochód
 emergency (case) nagły wypadek
 crash (into) zderzyć się z mieć kraknę
 have a head-on collision mieć
 zderzenie czołowe
 have a knock/bump mieć małe
 zderzenie/stłuczkę
 hit sth uderzyć w coś
 injury rana / uraz
 injured ranny / poszkodowany
 person responsible for the accident
 sprawca wypadku

Other words and phrases Inne słowa, zwroty i wyrażenia

accommodation zakwaterowanie
 airport lotnisko
 arrive at the station / at platform 6
 przyjeżdżać na stację / na peron 6
 arrivals/departure lounge hala
 przylotów/odlotów
 board a plane/ship wsiadać na
 pokład samolotu/statku
 book a ticket/holiday/flight

zarezerwować bilet/wakacje/lot
 bus stop przystanek autobusowy
 buy souvenirs kupować pamiątki
 campsite pole namiotowe
 cancel a reservation odwołać
 rezerwację
 cancelled / delayed odwołany /
 opóźniony
 car park parking samochodowy
 catch/miss a train/bus zdążyć
 (złapać)/spóźnić się na pociąg/autobus
 change trains przesiadać się na inny
 pociąg
 change (trains) three times mieć
 trzy przesiadki
 check in / out of a hotel
 zameldować się/wymeldować się
 z hotelu
 drunk driving jazda w stanie
 nietrzeźwym / po pijanemu
 (valid/invalid) driving licence
 (ważne/nieważne) prawo jazdy
 fasten one's seat belt zapiąć pasy
 bezpieczeństwa
 flight lot, przelot
 full/half board pełne, całodzienne
 wyżywienie/niepełne wyżywienie,
 śniadanie i obiadokolacja
 gate bramka (na lotnisku)
 get on/off a train/bus wsiąść do/
 wysiąść z pociągu/autobusu
 get into/out of a car wsiąść do/
 wysiąść z samochodu
 get/have a puncture złapać gumę
 get lost zgubić drogę / zgubić się
 (hand) luggage bagaż (podręczny)
 go the wrong way pomylić drogę
 holiday resort miejscowość
 wypoczynkowa
 holiday home at the seaside
 domek letniskowy nad morzem
 holiday season okres wakacyjny
 holidaymaker wczasowiczka /
 letnik
 land lądować
 left luggage (office) przechowalnia
 bagażu
 make a reservation zrobić
 rezerwację, zarezerwować
 means of transport środki
 transportu
 motorway autostrada
 passenger pasażer
 passport control kontrola
 paszportowa
 platform peron

put up a tent rozbić / postawić
 namiot
 railway/bus station dworzec
 kolejowy / autobusowy
 road check kontrola drogowa
 runway pas startowy
 rush hour godziny szczytu
 single/return ticket bilet w jedną
 stronę / w obie strony, powrotny
 seaside/ski resort kurort nadmorski/
 narciarski
 sleeping car/carriage
 wagon sypialny
 sleeping bag śpiwór
 sleep in a tent spać w namiocie
 suitcase walizka
 take driving lessons
 chodzić na kurs prawa jazdy
 take off (wy)startować
 (o samolocie)
 taxi taxi, taksówka
 terminal terminal
 The train is running three hours
 late. Pociąg ma trzy godziny
 opóźnienia.
 ticket office kasa biletowa
 (flight/train/bus) timetable
 rozkład (lotów)/jazdy (pociągów/
 autobusów)
 travel agency biuro podróży
 traffic jam korek uliczny
 tourist (information) office
 biuro informacji turystycznej
 (domestic/foreign) tourism
 turystyka (krajowa/zagraniczna)
 tourist destination cel wycieczek
 turystycznych
 vacancy wolny pokój
 voyage podróż morska
 Excuse me, is this seat free/taken?
 Przepraszam, czy to miejsce jest
 wolne/zajęte?
 Excuse me, how can I get to...?
 Przepraszam, jak dojechać do...?
 Is accommodation/insurance
 included in the price?
 Czy zakwaterowanie/
 ubezpieczenie jest wliczone w cenę?
 Where does this train go to?
 Dokąd jedzie ten pociąg?
 When is the next train to Warsaw?
 O której jest następny pociąg do
 Warszawy?
 wonderful view cudowne widoki

Unit 9: Art and culture

Kultura i sztuka

Key Vocabulary

Art and culture Kultura i sztuka

(art) gallery galeria (sztuki)
 abstract art sztuka abstrakcyjna
 art festival festiwal sztuki
 art lover miłośnik sztuki
 art sztuka
 artist artysta
 classic klasyczny
 collection kolekcja
 cultural centre centrum kulturalne
 cultural institution instytucja kulturalna
 exhibit eksponat
 exhibition wystawa
 historical zabytkowy
 historical monument / see the monuments zabytek / zwiedzać zabytki
 landscape krajobraz
 masterpiece arcydzieło
 modern art exhibition wystawa sztuki współczesnej
 museum muzeum
 photography fotografia, fotografika
 portrait portret
 preview wernisaż
 sculpture / sculptor rzeźba / rzeźbiarz
 statue posąg / statua
 still life martwa natura
 work/piece of art dzieło sztuki

Films Filmy

director reżyser
 receive an award otrzymać nagrodę
 scene scena
 soundtrack ścieżka dźwiękowa (w filmie)
 the film is directed by film w reżyserii

the film is set in (place) in (time)
 akcja filmu rozgrywa się w (miejscu) w (czasie)
 Y stars in the film w roli głównej Y

Kinds of films Rodzaje filmów

(auto)biographical film film (auto)biograficzny
 action film film akcji
 adventure film film przygodowy
 cartoon film rysunkowy
 children's film film dla dzieci
 comedy komedia
 detective film film kryminalny
 documentary film dokumentalny
 drama film obyczajowy
 educational film film edukacyjny
 feature film film fabularny
 film based on a true story film oparty na faktach
 historical film film historyczny
 horror (film) horror / film grozy
 love story / romantic film romans, film o miłości, historia miłosna
 musical musical
 nature film film przyrodniczy
 science fiction film film fantastyczny / fantastycznonaukowy
 silent film film niemy
 thriller thriller
 war film film wojenny

Books Książki

a piece/work of literature dzieło literackie
 bookworm mól książkowy
 classical / contemporary / modern literature literatura klasyczna / współczesna

crime/detective story powieść kryminalna/kryminał
 drama dramat
 enjoy a book podobać się (o książce)
 fairy tale bajka
 fantasy novel powieść fantasy
 love story romans
 novel powieść
 science fiction book książka science fiction
 short story nowela
 story opowiadanie

TV programmes Programy telewizyjne

current affairs aktualności / aktualne wydarzenia
 entertainment programme program rozrywkowy
 live programme program na żywo
 news/sports programme program informacyjny/sportowy
 phone-in program z telefonicznym udziałem widzów
 political debate debata polityczna
 quiz show teleturniej
 series serial (ci sami bohaterowie, każdy odcinek ma inną fabułę)
 sit com komedia sytuacyjna
 soap opera opera mydlana
 talk/chat show talk-show
 weather forecast prognoza pogody

Theatre Teatr

applause aplauz
 audience publiczność
 backstage kulisy
 boo wygwizdać
 children's theatre teatr dla dzieci
 dressing room garderoba
 performance przedstawienie

play sztuka
 poster afisz (teatralny)
 puppet theatre teatr lalkowy
 rehearsal próba
 row rząd (krzesel / foteli)
 stage scena teatralna
 stage / perform wystawić
 stage fright trema
 The show's been running for
 a year. Przedstawienie nie schodzi
 z afisza od roku.
 What's on at the theatre? Co grają
 w teatrze?

Press Prasa

article artykuł
 column felieton
 daily newspaper/paper (informal)
 gazeta codzienna/dziennik
 issue wydanie
 letter to the editor list do redakcji
 local/regional newspaper gazeta
 lokalna/regionalna
 newspaper editor redaktor
 naczelny gazety
 news photographer fotoreporter
 newspaper with a TV guide gazeta
 z programem telewizyjnym
 journalist dziennikarz
 subscribe prenumerować
 tabloid brukowiec
 today's/yesterday's newspaper
 dzisiejsza/wczorajsza gazeta
 weekly/monthly magazine
 tygodnik/miesięcznik

Music Muzyka

band grupa muzyczna, zespół
 choir chór
 concert hall sala koncertowa
 concert tour trasa koncertowa
 conduct / conductor dyrygować /
 dyrygent
 give a concert dać koncert
 He has strange taste in music.
 Ma dziwne upodobania muzyczne.
 listen to music słuchać muzyki
 live concert koncert na żywo
 lyrics tekst piosenki
 music festival festiwal muzyczny

musical instrument instrument
 muzyczny
 orchestra orkiestra
 piece of music utwór muzyczny
 play/sing out of tune fałszować
 play the piano/guitar/drums grać na
 pianinie / gitarze / perkusji
 release an album wydać album
 write/compose music pisać/
 komponować muzykę

kinds of music rodzaje muzyki

classical klasyczna, poważna
 dance / electronic taneczna /
 elektroniczna
 heavy metal heavy metal
 jazz / blues / soul jazz / blues / soul
 Latin muzyka latynoska
 pop pop
 punk punk
 rap / hip-hop rap / hip-hop
 R&B muzyka rhythm and blues,
 R & B
 reggae reggae
 rock rock / rockowa
 track ścieżka dźwiękowa, utwór
 (na płycie kompaktowej)

Other words and phrases

Inne słowa, zwroty i wyrażenia

admission free wstęp wolny
 appear in the film występować
 w filmie
 audition przesłuchanie, audycja
 box-office failure / a flop klapa
 box-office hit / success przebój
 kinowy / sukces kasowy
 box office kasa kinowa
 cameraman operator / kamerzysta
 cast obsada
 controversial book/film
 kontrowersyjna/y książka/film
 dubbed film film z dubbingiem
 entertain / entertainment
 dostarczać rozrywki / rozrywka
 film premiere premiera filmowa
 film star gwiazda filmowa
 go to (see) a film pójść do kina na
 film
 hero / character bohater / postać

newsreader prezeniter wiadomości
 plot fabuła / wątek
 recommend polecić / polecać (film,
 książkę)
 remote control pilot do telewizora
 review recenzja
 screenplay / script scenariusz
 shoot/make a film nakręcić film
 special effects efekty specjalne
 stuntman kaskader
 subtitles napisy
 the film/book tells the story of/
 about film/książka opowiada o
 trailer zwiastun (fragment filmu)
 TV programme/channel/station
 program/kanał/stacja telewizyjny/
 telewizyjna
 TV viewer/audience telewizyjny/
 widzowie

Literature Literatura

bestseller bestseller
 chapter rozdział
 character postać, bohater
 fiction / non-fiction fikcja,
 beletrystyka, literatura piękna /
 literatura faktu
 poetry poezja
 kinds of literature rodzaje
 literatury
 autobiography autobiografia
 biography biografia
 historical novel powieść
 historyczna
 novel powieść
 science fiction book książka
 science fiction, fantastyka naukowa

Dance Taniec

ballet balet
 ballroom sala balowa
 hip-hop hip-hop
 modern nowoczesny

Unit 10: Sport Sport

Key Vocabulary

Kinds of sports and sportsmen / women

Dyscypliny sportu / Sportowcy

combat sports sporty walki

boxing / karate / judo / wrestling
boks / karate / judo / zapasy

extreme sports sporty ekstremalne

bungee jumping skok na bungee

individual sports sporty

indywidualne

cycling / golf / horse riding
kolarstwo / golf / jeździectwo

team sports sporty drużynowe

basketball / baseball / cricket /
handball / football / volleyball
koszykówka / bejsbol / krykiet /
piłka ręczna / piłka nożna /
siatkówka

water sports sporty wodne

canoeing / rowing / sailing /
swimming / water polo / water
skiing / windsurfing / surfing
kajakarstwo / wioślarstwo /
żeglarstwo / pływanie / piłka wodna /
narciarstwo wodne / windsurfing /
surfing

winter sports sporty zimowe

ice hockey / (figure/speed) skating /
ski jumping / skiing hokej na lodzie /
łyżwiarstwo (figurowe / szybkie) /
skoki narciarskie / narciarstwo

athletics lekkoatletyka

the long jump / the high jump / the
relay race / the hurdles / the javelin /
the discus / the hammer / the pole
vault skok w dal / skok wzwyż /
sztafeta / bieg przez płotki / rzut
oszczepem / rzut dyskiem / rzut
młotem / skok o tyczce

other sports inne sporty

archery / athletics / fencing / motor
racing / speedway / tennis / table
tennis / weightlifting łucznictwo /
lekkoatletyka / szermierka /
wyścigi samochodowe / żużel /
tenis (ziemny) / tenis stołowy /
podnoszenie ciężarów

sportsmen /

sportswomen sportowcy

archer / athlete / cyclist / hockey
player / jumper / hurdler /
parachutist / pole vaulter / racing
driver / skater / skier / swimmer /
weightlifter / windsurfer / wrestler
zapaśnik(czka) / atleta(ka) / kolarz /
hokeista / skoczek / płotkarz(rka) /
spadochroniarz / tyczkarz(rka) /
kierowca wyścigowy / łyżwiarz(rka) /
narciarz(rka) / pływak(czka) /
ciężarowiec / windsurfer / zapaśnik

Sports events Imprezy sportowe

competition konkurs / zawody

event impreza / zawody

field/track events konkurencje

lekkoatletyczne

final / quarter-final / semi-final

finał / ćwierćfinał / półfinał

inter-school chess tournament

międzyszkolny turniej szachowy

marathon maraton

match mecz

open competition zawody otwarte

Paralympics paraolimpiada

race wyścig

the Olympic Games / Olympics

igrzyska olimpijskie

the UEFA Cup Puchar UEFA

the World Cup Puchar Świata

tournament turniej

world championship mistrzostwa
świata

Sports equipment Sprzęt sportowy

arrow strzała

basket kosz (do koszykówki)

(baseball / table tennis) bat kij

(bejsbolowy / rakieta do tenisa
stołowego)

ball: catch / kick / lose / pass /

win piłka: (z)łapać / kopnąć / stracić /
podać / zdobyć

board deska

golf club kij golfowy

(boxing) gloves rękawica

(bokserska)

goggles gogle / okulary do

pływania

gym mat mata gimnastyczna

helmet kask

(hockey) stick kij do hokeja

kit ekwipunek, strój (drużynowy)

net siatka

pad ochraniacz

paddle wiosło

pole tyczka

(tennis/badminton) racket rakieta

(do tenisa ziemnego/badmintona)

sail żagiel

snowboard deska snowboardowa

swimming cap czeppek

indoor/outdoor (swimming) pool

basen: kryty/odkryty

spikes / studded shoes / training

shoes kolce / korki (buty) / adidasy

(running) track / racecourse

bieżnia

sword szpada

Parts of the body Części ciała

ankle	kostka u nogi
arm	ramię, ręka
back	plecy
bone	kość
chest	klatka piersiowa
ear	ucho
elbow	łokiec
eye	oko
finger	palec
foot	stopa
hand	ręka, dłoń
heart	serce
knee	kolano
leg	noga
lungs	płuca
mouth	buzia, usta
muscle	mięsień
shoulder	ramię
stomach	żołądek
throat	gardło
toe	palec u nogi
waist	talia, pas
wrist	nadgarstek

Sports accidents Kontuzje i wypadki

bleed	krwawić
break	złamać
bruise	posiniaczyć (się)
burn	oparzyć się
cut	skaleczyć się
dislocate	zwichnąć, wybić
fracture	złamać (się), pęknąć
hurt	skaleczyć, zrobić sobie krzywdę, boleć
injure	zranić
sprain	skręcić, nadwreżyć
strain	nadwreżyć, naciągnąć
tear	rozerwać

other words related to sports accidents inne słowa i wyrażenia dotyczące wypadków w sporcie

come round	odzyskać przytomność
crash into	wpaść na kogoś, zderzyć się z kimś

have a leg / arm in plaster	mieć nogę / rękę w gipsie
heal	goić się
I ache all over.	Wszystko mnie boli.
I've twisted my ankle.	Zwichnąłem / zwichnęłam nogę w kostce.
injury	uraz, rana, obrażenie
lose / regain consciousness	stracić / odzyskać świadomość
pain	ból
put a plaster / dressing / bandage on	założyć plaster / opatrunek / bandaż
sprained ankle	skręcona kostka
swollen	spuchnięty
wound	rana
X-ray	rentgen

Other words and phrases Inne słowa, zwroty i wyrażenia

be held	odbywać się
be in good/poor form/shape	być w dobrej/złej formie
break the record / set a new record / hold the record	pobić rekord / ustanowić nowy rekord / utrzymać rekord
break the rules	łamać zasady
champion	mistrz
coach	trener/trenerka
defeat (beat) / win	pokonać / wygrać
defeat	porażka
dope / take drugs	stosować / brać środki dopingujące
doping test	test antydopingowy
draw	remis / zremisować
drug abuse	nadużywanie środków dopingujących
eliminations	eliminacje
fair play	czysta gra
football pitch	boisko do piłki nożnej
foul / commit a foul	faul / (s)faulować
game	partia / gra
go to the gym	chodzić na siłownię
goalkeeper	bramkarz
golf course	pole golfowe
He took third place in the race.	Zajął trzecie miejsce w wyścigu.

I do / go to aerobics twice a week.	Uprawiam / chodzę na aerobik dwa razy w tygodniu.
indoor/outdoor sports	sporty halowe/na otwartym powietrzu
Let's go for a swim.	Chodźmy popływać.
Let's have/play a game of chess.	Zagrajmy partię szachów.
medallist	medalista
national/school team	reprezentacja kraju/szkoły
Olympic sport	dyscyplina olimpijska
player	gracz / zawodnik
practise a sport	uprawiać sport
referee	sędzia
round (of golf/cards)	partia (golfa/kart) / runda
score	wynik / rezultat
shoot/score a goal	strzelić gola
ski slope / ski lift	stok narciarski / wyciąg
spectator	widz
sporting facilities	obiekty sportowe
sports centre/complex	kompleks sportowy
sports coverage	relacja sportowa
sports hall / stadium / club / field	hala sportowa / stadion / klub sportowy / boisko sportowe
substitute	rezerwowi (gracz)
take part in a competition	brać udział w zawodach
take up a sport	zacząć uprawiać jakiś sport
team	drużyna
training / train / train for	trening / trenować / przygotowywać się do
training camp	obóz treningowy
umpire (in tennis/baseball)	sędzia (w tenisie/bejsbolu)
unfair competition	nieuczciwa rywalizacja
warm-up	rozgrzewka
What sports do you do? / Do you do any sports?	Jaki sport uprawiasz? / Czy uprawiasz jakiś sport?
What's the score? Jaki jest wynik?	

Unit 11: Health Zdrowie

Key Vocabulary

Health problems and symptoms Problemy zdrowotne i objawy

backache ból krzyża, pleców
 catch a cold przeziębic się
 (cold / flu) symptoms objawy (przeziębienia / grypy)
 cough / have a bad cough kaszleć / mieć uporczywy kaszel
 earache / stomach ache ból ucha / brzucha
 faint zemdleć
 feel bad źle się czuć
 get food poisoning zatruć się
 have a high temperature mieć wysoką gorączkę
 have a rash mieć wysypkę
 have a runny nose mieć katar
 have breathing problems mieć kłopoty z oddychaniem
 He was unconscious for five days. Był nieprzytomnym przez pięć dni.
 He's been sneezing and coughing all day – he must be coming down with something. Kicha i kaszle cały dzień – coś go bierze.
 He's got a heart condition. On choruje na serce.
 high/low blood pressure niskie/ wysokie ciśnienie
 I feel dizzy. Kręci mi się w głowie.
 I have a sore throat. Boli mnie gardło.
 I've got a pain in my chest. Czuję ból w klatce piersiowej.
 I've got toothache / a headache. Boli mnie ząb / głowa.
 pale blady
 sneeze kichać
 take sb's blood pressure / temperature mierzyć ciśnienie / temperaturę

Healthy lifestyle Higieniczny tryb życia

avoid stress unikać stresu
 eat healthy food zdrowo się odżywiać
 have a healthy appetite mieć zdrowy apetyt
 keep fit utrzymywać formę / kondycję, dbać o formę
 vitamins witaminy

Diseases and treatment Choroby i ich leczenie

allergy alergia
 (common) cold (zwykle) przeziębienie
 alternative / conventional medicine medycyna alternatywna / konwencjonalna
 be operated on być operowanym
 cancer nowotwór / rak
 cough syrup syrop na kaszel
 disease choroba
 drops krople
 flu grypa
 give sb a shot / give sb an injection zrobić zastrzyk
 have an injection dostać zastrzyk
 have an operation mieć operację
 He had his chest X-rayed last year. Miał robione prześwietlenie klatki piersiowej w zeszłym roku.
 heart attack atak serca
 I need something for a cough. Potrzebuję czegoś na kaszel.
 illness / sickness choroba
 infection infekcja
 mental disease choroba psychiczna

outbreak of flu wybuch epidemii grypy
 painkillers środki przeciwbólowe
 pneumonia zapalenie płuc
 side effects efekty uboczne
 stroke wylew
 suffer a heart attack dostać ataku serca
 treatment leczenie
 virus wirus

Disability Niepełnosprawność

blind niewidomy
 deaf głuchy
 disabled people niepełnosprawni
 physical / mental disability ruchowa / psychiczna niepełnosprawność
 special facilities for disabled people specjalne udogodnienia / urządzenia dla niepełnosprawnych
 wheelchair ramp podjazd dla wózków inwalidzkich

Addictions Nałogi i uzależnienia

addict nałogowiec, osoba uzależniona
 addiction uzależnienie
 be addicted to być uzależnionym od
 become/get addicted to uzależnić się od
 cut down on smoking / eating sweets ograniczyć palenie / jedzenie słodczych
 dose / overdose dawka / nadmierna dawka
 gambling hazard
 get into / give up a habit nabrać nawyku / porzucić nawyk

have a drink / get drunk napić się / upić się
 lead to addiction prowadzić do uzależnienia
 take/use drugs brać / stosować narkotyki

At the doctor's / In hospital U lekarza / w szpitalu

Are you taking any other medicine?
 Czy bierze pan/pani jakieś leki?
 Breathe deeply. Proszę głęboko oddychać.
 be referred / refer to hospital dostać skierowanie / skierować do szpitala
 consult/see a specialist konsultować się ze specjalistą
 Cough, please. Proszę zakaszeleć.
 doctor's orders zalecenia lekarskie
 emergency nagły wypadek
 examine (z) badać
 general practitioner (a GP) / family doctor lekarz pierwszego kontaktu / lekarz rodzinny
 go for / have a check-up iść na / zrobić sobie badania kontrolne
 go to see/visit a doctor iść do lekarza
 have a blood test zrobić / mieć robione badanie krwi
 How long have you been feeling like this? Od kiedy się tak pan/pani czuje?
 I have an appointment at the doctor's tomorrow. Jutro mam wizytę u lekarza.
 I'm allergic to penicillin. Jestem uczulony na penicylinę.
 I'm going to prescribe a course of antibiotics. Przepiszę panu/pani kurację antybiotykową.
 I've been taking antibiotics for 10 days and it hasn't got any better. Biorę antybiotyki od 10 dni i nie ma żadnej poprawy.
 Is it catching? Czy to jest zaraźliwe?
 make a diagnosis postawić diagnozę
 make out / give a prescription wypisać / dać receptę

medicine / medication lekarstwo
 patient pacjent
 pill pigułka, tabletki
 Please undress to the waist. Proszę rozebrać się do pasa.
 sick leave zwolnienie lekarskie (doctor's) surgery gabinet lekarski
 stay in bed zostać w łóżku
 Take one pill every 8 hours. Proszę brać jedną tabletkę co 8 godzin.
 waiting room poczekalnia
 What's wrong with you? / What's the problem? Co panu / pani dolega?

Other words and phrases Inne słowa, zwroty i wyrażenia

be taken ill / fall ill with zapaść na chorobę / zachorować na
 call an ambulance wezwać karetkę pogotowia
 come down with zachorować na
 come round odzyskać przytomność
 contagious/infectious disease choroba zaraźliwa / zakaźna
 die of/from sth umrzeć na coś
 fatal disease choroba śmiertelna
 feel well/unwell czuć się dobrze/źle
 filling plomba
 first-aid kit apteczka samochodowa
 first-aid course kurs pierwszej pomocy
 first-aid post pogotowie, punkt pierwszej pomocy, punkt medyczny
 get over (the flu) przejść do siebie (po grypie)
 go on a diet przejść na dietę
 have plastic surgery on mieć operację plastyczną
 health zdrowie
 health centre ośrodek zdrowia / przychodnia
 health clinic klinika
 health insurance ubezpieczenie zdrowotne
 health problems problemy zdrowotne

health service/care opieka medyczna/zdrowotna
 hypochondriac hipochondryk
 lose weight schudnąć, stracić na wadze
 National Health System Narodowy System Opieki Zdrowotnej
 operating theatre sala operacyjna
 overweight z nadwagą
 pull through dojść do siebie, wylizać się (z choroby)
 put on / gain weight przytyć / przybrać na wadze
 recover from an illness wyzdrowieć
 spread rozprzestrzeniać się
 suffer from cierpieć / chorować na
 surgery operacja / gabinet / przychodnia
 take care of / look after troszczyć się, opiekować się
 vaccine for / against sth szczepionka przeciwko
 vaccinate against (za)szczepić przeciwko
 vaccination szczepionka
 ward oddział szpitalny

Unit 12: Science and technology

Nauka i technika

Key Vocabulary

Research and Science Nauka i badania naukowe

achieve osiągnąć, dojść do czegoś
achievement osiągnięcie
advanced / modern technology
zaawansowana / nowoczesna technika
analyse analizować, dokonać analizy
argument for/against sth argument za
czymś / przeciwko czemuś
branch / field of technology gałąź /
dziedzina nauki
breakthrough przełom / punkt zwrotny
collect data zbierać dane
design (v) projektować
do/conduct/carry out an
experiment przeprowadzać
doświadczenie
do / carry out / conduct research on
(ways of treating cancer) prowadzić
badania nad (sposobami leczenia raka)
digital electronics technika /
elektronika cyfrowa
do research into sth badać coś
discover odkryć
invent wynaleźć
invention wynalazek
invention of the telephone/printing/
paper wynalazek telefonu/druku/
papieru
lab / laboratory laboratorium
laboratory technician technik laborant
make a discovery dokonać odkrycia
manual ręczny
microchip mikroukład
microscope mikroskop
new technologies nowe technologie
one must assume that trzeba przyjąć /
założyć, że
proof / evidence dowód
prove udowadniać
publish a study opublikować badanie
research paper praca naukowa
(pisemna)
research project projekt badawczy
research work prace badawcze
results wyniki
robot robot
sample próbka
satellite satelita
(scientific) research badanie (naukowe)
(scientific) discovery odkrycie (naukowe)

(scientific) approach podejście (naukowe)
(scientific) theory teoria (naukowa)
scientific knowledge wiedza naukowa
scientist / discoverer / inventor /
researcher naukowiec / odkrywca /
wynalazca / badacz
scientifically-based
information informacja sprawdzona
naukowo
scientifically proven udowodnione
naukowo
study badanie
technological progress postęp
technologiczny, techniczny
technological revolution rewolucja
technologiczna, techniczna
telecommunications telekomunikacja
test sprawdzać / testować

Technological devices Urządzenia techniczne

3D cinema kino 3D (trójwymiarowe)
3D printing drukowanie 3D
bluetooth bluetooth
Blu-ray disc Blu-ray, dyskietki
w formacie Blu-ray,
button przycisk, guzik
cable kabel
charger ładowarka
copier kopiarka
cordless telephone telefon
bezprzewodowy
digital camera aparat cyfrowy / kamera
cyfrowa
display images wyświetlać obrazy
earphones słuchawki
fax faks
flat screen TV telewizor z płaskim
ekranem
gadget urządzenie, przyrząd, gadżet
GPS GPS (nawigacja satelitarna)
graphics grafika
high-definition TV telewizor HD /
wysokiej rozdzielczości
iPod iPod
MP3 / MP4 DVD player odtwarzacz
MP3 / MP4 DVD
photocopier kopiarka
plasma TV telewizor plazmowy
plug in podłączyć
remote control pilot, zdalne sterowanie
(portable) TV telewizor (przenośny)

video camera / camcorder kamera
wideo
waterproof watch zegarek wodoodporny

Computer Komputer

access a website/file wchodzić / mieć
dostęp do strony internetowej / pliku
antivirus/antispam/antispware
program program antywirusowy /
antyspamowy / program
antyszpiegujący
application (app) aplikacja, funkcja
be out of / within range być poza
zasięgiem / w zasięgu
browse the web przeglądać strony
internetowe
burn a CD nagrać płytę CD
CD (-ROM) / DVD drive napęd CD-ROM /
DVD
chat room pokój rozmów na czacie
check one's e-mail sprawdzać swoją
pocztę elektroniczną/e-mail
collect data zbierać dane
computer program program
komputerowy
computer
programming programowanie
komputerowe
connect to the Internet podłączyć do
internetu
connection połączenie, łączyć
copy kopiować, powielać
crash zepsuć się, zawiesić się
cursor kursor
cut wyciąć
database baza danych
delete/erase a file usuwać / kasować plik
double click podwójne kliknięcie /
kliknąć dwukrotnie
download przesłać dane z serwera
download/upload a file/data/
a program pobrać/(za)ładować,
„wrzucić” plik/ dane/program
electronic mail (e-mail) poczta
elektroniczna
equipment wyposażenie / sprzęt
external hard disk zewnętrzny dysk
twardy
file plik
folder folder
forward an e-mail/link przesłać dalej
e-mail / link

go online w trybie online, łączyć się z internetem, korzystać z internetu
 graphics/sound card karta graficzna / dźwiękowa
 graphics grafika
 hack (into) włamać się do
 hard copy twarda kopia
 hard disk / hard drive twardy dysk
 hardware sprzęt komputerowy
 insert wstawić, dodać
 install a program zainstalować program
 instant messenger komunikator
 (wireless) keyboard klawiatura (bezprzewodowa)
 laptop laptop
 load (za)ładować / wgrać
 log on zalogować się
 memory stick / USB stick przenośna karta pamięci / USB
 modem modem
 mouse mysz
 mouse pad podkładka pod mysz
 online shopping zakupy online / w sieci
 open/close a file otworzyć / zamknąć plik
 password hasło
 paste wkleić
 PC (personal computer)/desktop computer komputer osobisty / komputer stacjonarny
 pop-up ads reklamy pop-up (typu wyskakujące okno)
 portable przenośny
 press a button nacisnąć przycisk
 print drukować
 (laser) printer drukarka (laserowa)
 printout wydruk
 properties właściwości
 receive spam otrzymywać spam / niechcianą pocztę
 reply odpowiedzieć
 run uruchomić (program)
 save zachować, zapisać
 scanner skaner
 screen ekran
 screensaver wygaszacz ekranu
 scroll down/up/across przewijać w dół / w górę / poprzez, w poprzek ekranu
 search engine wyszukiwarka
 select wybierać
 send an attachment / attach a file wysłać załącznik / załączyć plik
 server serwer
 settings ustawienia
 software oprogramowanie
 speakers głośniki
 store information przechowywać, gromadzić informacje
 tablet tablet
 technical problems problem techniczny
 technical knowledge wiedza techniczna
 technical experts eksperci techniczni
 tower wieża
 undo anulować, unieważnić

USB port port USB
 user friendly łatwy w obsłudze
 virus wirus
 webcam kamera internetowa
 website strona internetowa
 window okno
 wireless/Wi-Fi bezprzewodowy / Wi-Fi
 write/type on a computer pisać na komputerze

Telephone Telefon

answer the phone odebrać telefon
 answering machine / answerphone automatyczna sekretarka
 be out of / within range być poza zasięgiem / mieć zasięg
 dial the number wykręcić / wybrać numer telefonu
 extension numer wewnętrzny
 hands free zestaw głośnomówiący
 Hold on, please. Proszę nie odkładać słuchawki.
 keypad klawiatura telefonu
 leave a message zostawić wiadomość
 make a phone call zatelefonować / zadzwonić
 mobile (phone) telefon komórkowy / komórka
 phone / ring up / call sb (za)dzwonić do kogoś
 pick up / lift the receiver podnieść słuchawkę
 put down/replace/hang up the receiver odłożyć słuchawkę
 receiver / handset słuchawka
 recharge/charge the battery naładować baterię
 ringtone dzwonek (w telefonie)
 run down / go dead rozładować się (o baterii)
 text a message / send a short message wysłać wiadomość tekstową / SMS
 screen wyświetlacz (telefonu) / ekran (telewizyjny)
 smartphone smartfon

Other words and phrases Inne słowa, zwroty i wyrażenia

access dostęp
 accessible via the Internet dostępny w internecie
 attach a document dołączyć dokument
 attachment załącznik
 back up robić kopię zapasową
 battery-powered / battery-operated na baterie
 be on / connected to the Internet być podłączonym do internetu
 be down nie działać
 benefit korzyść
 break down zepsuty
 browser przeglądarka

chat (on the Internet) czat / czatować (w internecie)
 come in handy for przydać się do
 develop rozwijać / rozwinąć się
 development rozwój
 device urządzenie
 do without sth obejść / obchodzić się bez czegoś
 effective skuteczny
 engine silnik
 enter the web page wejść na stronę internetową
 explore badać
 function funkcja
 get / receive an e-mail dostać / otrzymać wiadomość
 handy przydatny / praktyczny / poręczny
 hang up odłożyć słuchawkę
 have access to the Internet mieć dostęp do internetu
 headphones słuchawki
 improve / make improvements to sth ulepszać / wprowadzać ulepszenia
 Internet user użytkownik internetu
 inbox skrzynka odbiorcza
 log in/on log off/out zalogować / wylogować
 mailbox skrzynka pocztowa
 take advantage of wykorzystywać
 offline niepodłączony do internetu
 online podłączony do internetu
 (photo)copy sth odbić coś na ksero
 plug wtyczka
 press the button nacisnąć guzik / przycisk
 run down rozładować się (o baterii)
 search (for) szukać (czegoś)
 search engine wyszukiwarka
 send an e-mail wysłać e-mail
 set up założyć, utworzyć, zainstalować
 sign in/out zalogować (się) / wylogować (się)
 solution rozwiązanie
 socket kontakt / gniazdko
 space exploration badania kosmosu
 switch on/off - turn on/off włączyć / wyłączyć
 telephone/computer network sieć telefoniczna / komputerowa
 update nowsza wersja
 turn up/down podgłośnić/ przyciszyć
 via/through the Internet za pośrednictwem internetu
 virtual reality rzeczywistość wirtualna
 zoom in/out powiększyć, zbliżyć (obraz) / pomniejszyć, oddalić (obraz)
 My e-mail address is (abcd@efgh.as.pl - said: A-B-C-D at E-F-G-H dot A-S dot P-L). Mój adres e-mailowy to (abcd@efgh.as.pl).
 @ (= 'at') @ (= „małpa”)

Unit 13: Nature Przyroda

Key Vocabulary

Climate and the weather Klimat i pogoda

climate klimat

cold zimny

cool chłodny

hot / warm gorący / ciepły

humid wilgotny

mild łagodny

tropical tropikalny

wet / dry mokry / suchy

weather pogoda

beautiful/lovely/gorgeous

weather piękna/cudowna/
przepiękna, wspaniała pogoda

chilly zimno, chłodno

clear sky bezchmurne niebo

freezing cold przenikliwie zimny

it's cloudy/sunny/windy jest
pochmurno/słonecznie/deszczowo

it's foggy/rainy/stormy jest mglisto/
deszczowo/burzowo

it's snowing/raining pada śnieg/
deszcz

It looks like rain. Znosi się na
deszcz.

clear up przejaśniać się

downpour ulewa

drizzle mżawka

fog mgła

frost / ground frost mróz /
przymrozek

hail grad

heat / heatwave upał / fala upałów

rain deszcz

rainbow tęcza

rainy/sunny spell okres (fala)
opadów/słonecznej pogody

showers przelotne opady

sleet deszcz ze śniegiem

snowdrift zaspasnieżna

temperature above/below zero

temperatura powyżej/poniżej zera

There will be a drop/rise in

temperature next week.

W przyszłym tygodniu nastąpi
ochłodzenie/ocieplenie.

weather forecast prognoza pogody

snow śnieg

storm burza

wind wiatr

Plants and animals Rośliny i zwierzęta

plant roślina

insects owady

ant mrówka

bee pszczoła

bumble bee trzmiel

butterfly motyl

fly mucha

grasshopper konik polny

mosquito komar

wasp osa

birds ptaki

crow wrona

cuckoo kukułka

eagle orzeł

owl sowa

parrot papuga

peacock paw

pheasant bażant

pigeon gołąb

seagull mewa

sparrow wróbel

stork bocian

swan łabędź

farm animals zwierzęta
gospodarskie

cock kogut

cow krowa

duck kaczka

goat koza

goose / geese gęś / gęsi

hen kura

horse koń

pig świnia

sheep owca / owce

turkey indyk

pets zwierzęta domowe

budgie papużka falista

canary kanarek

dog: Alsatian / dachshund / mongrel /
Doberman pies: wilczur / jamnik /
kundel / doberman

guinea pig świnka morska

hamster chomik

rabbit królik

tortoise żółw

wild animals dzikie zwierzęta

bear niedźwiedź

crocodile krokodyl

deer jeleni

elephant słoń

fox lis

giraffe żyrafa

hare zając

hippo hipopotam

kangaroo kangur

lizard jaszczurka

seal foka

snake wąż

squirrel wiewiórka

wolf wilk

zebra zebra

sea animals zwierzęta morskie

whale wieloryb

shark rekin

sea turtle żółw morski

dolphin delfin

flowers kwiaty

crocus krokus

daffodil żonkil

daisy stokrotka

lily of the valley konwalia

poppy mak

primrose pierwiosnek

snowdrop przebiśnieg

sunflower słonecznik

tulip tulipan

violet fiołek

trees drzewa

chestnut kasztan
oak dąb
pine sosna
willow wierzba

Landscape Krajobraz

beautiful / picturesque /
breathtaking piękny / malowniczy /
zapierający dech w piersiach
rocky / mountainous skalisty /
górzysty
rural / urban wiejski / miejski

Nature and environment**Przyroda i środowisko**

acid rain kwaśny deszcz
be environmentally
aware troszczyć się o środowisko
blossom / be in bloom zakwitać /
(za)kwitnąć
biodegradable ulegający
biodegradacji
bottle/paper/plastic bank
pojemnik na szkło/makulaturę/
plastik
campaign for/against sth
kampania/prowadzić kampanię na
rzecz czegoś / przeciwko czemuś
deforestation wycinanie lasów
desert pustynia
destroy (natural habitat) niszczyć
(środowisko naturalne)
destruction zniszczenie
die out / become extinct wymierać /
wyginać
do/cause damage to the
environment niszczyć środowisko
ecology ekologia
ecological disaster katastrofa
ekologiczna
emit emitować
emissions emisja
endangered species of animals
zagrożony gatunek zwierząt
environment(ally) friendly
przyjazny dla środowiska
environmental protection/
preservation ochrona środowiska
environmental threat zagrożenie
środowiska
exhaust fumes spaliny
global warming globalne ocieplenie
greenhouse effect efekt
cieplarniany

jungle dżungla
natural resources zasoby
naturalne
natural disaster klęska żywiołowa
nature reserve rezerwat przyrody
nature trail szlak krajobrazowy
oil spill wyciek ropy
ozone layer/hole powłoka/„dziura”
ozonowa
planting trees sadzenie drzew
protect / preserve / preserved
chronić / ocalić / objęty ochroną
pollution zanieczyszczenie
rainforest las deszczowy
recycle przetwarzać / poddawać
recyklingowi
renewable/alternative source of
energy odnawialne/alternatywne
źródło energii
returnable bottles butelki zwrotne
rubbish / rubbish dump śmieci /
wysypisko śmieci
sewage / sewage plant ścieki /
oczyszczalnia ścieków
sewage / waste disposal wywóz
ścieków / odpadów
soil gleba
Some animals are in danger of
extinction. Niektórym zwierzętom
grozi wymarcie.
sort the rubbish into glass, paper,
plastic, etc. (po)segregować śmieci
na szkło, papier, plastiki itp.
(toxic / industrial / nuclear) waste
odpady (toksyczne / przemysłowe /
nuklearne)
tropical forests lasy tropikalne
wildlife fauna i flora
wilderness dzikie
niezagospodarowane obszary,
puszcza
Earth Day Dzień Ziemi
Mother Nature Matka Natura
National Park park narodowy
scarce rzadki
natural habitat środowisko
naturalne

**Natural disasters
Klęski żywiołowe**

avalanche lawina
drought susza
earthquake trzęsienie ziemi
flood / flooding powódź /
powodzie

forest fire pożar lasu
hurricane huragan
tornado tornado
tsunami tsunami
typhoon tajfun
volcanic eruption erupcja wulkanu

**Other words and phrases
Inne słowa,
zwroty i wyrażenia**

animal shelter schronisko dla
zwierząt
be bitten by mosquitoes zostać
ukąszonym przez komary
be stung (on the arm) by a wasp
zostać użądłonym (w ramię) przez
osę
cage klatka
come/go to sb's/sth's rescue
przyjść/pośpieszyć komuś/czemuś
z pomocą
crop failure nieurodzaj
evacuate / evacuation ewakuować
(się) / ewakuacja
feed karmić
flood damage zniszczenia
spowodowane powodzią
future generations przyszłe
pokolenia
grow vegetables/crops uprawiać
warzywa/zboża
iceberg góra lodowa
melt topnieć
natural/artificial (chemical) fertiliser
naturalny/sztuczny nawóz
pesticides pestycydy / środki
owadobójcze
reduce redukować / zmniejszać
rescue ratunek / pomoc
rescue operation akcja ratunkowa
save sb/sth from (death)
(u)ratować kogoś/coś przed
(śmiercią)
season of the year pora roku
survivor of a tsunami osoba, która
przeżyła tsunami
threat / danger zagrożenie
victim of an earthquake ofiarą
trzęsienia ziemi
wave fala
in season w sezonie, sezonowe (np.
owoce, warzywa)

Unit 14: Society

Życie społeczne

Key Vocabulary

State and society – Politics

Państwo i społeczeństwo – polityka

adopt / establish **uchwalić**
 be in authority **mieć / sprawować władzę**
 central government **władze centralne**
 charity (organisation) **organizacja charytatywna**
 citizen **obywatel**
 city/town council **rada miejska**
 constitution **konstytucja**
 criminal organisation **organizacja przestępcza**
 department / ministry **ministerstwo**
 elect deputies to the Senate **wybierać posłów do sejmu**
 election campaign **kampania wyborcza**
 elections **wybory**
 electors / voters **wyborcy**
 embassy **ambasada**
 general/presidential election **wybory powszechne/ prezydenckie**
 go into/enter politics **zająć się polityką**
 government offices **urzędy państwowe**
 government proposals **propozycje rządu**
 head of state **głowa państwa**
 immigration authorities **Urząd do Spraw Cudzoziemców**
 influential/leading politician **polityk wpływowy / czołowy**
 local/municipal authorities **władze lokalne/miejskie**
 local government **samorząd lokalny / terytorialny**
 make a career in politics **robić karierę polityczną**

mayor (of Krakow) **burmistrz (Krakowa)**
 Member of Parliament (MP) **poseł**
 Ministry of (National) Defence **Ministerstwo Obrony Narodowej**
 Ministry of Education **Ministerstwo Edukacji Narodowej**
 Ministry of Finance **Ministerstwo Finansów**
 Ministry of Home Affairs **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych**
 Ministry of the Interior and Administration **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**
 municipal government **samorząd miejski**
 national anthem **hymn narodowy**
 opinion poll **badania opinii publicznej**
 party leader **przywódca partii**
 (government) policy **polityka (rządu)**
 politics **polityka**
 president **prezydent**
 Prime Minister (PM) **premier**
 proposal for changes/new regulations **propozycja zmian/ nowych przepisów**
 province **województwo**
 (right-wing / left-wing) senator **senator (prawicy / lewicy)**
 session / meeting **posiedzenie / sesja / obrady**
 society **społeczeństwo**
 state **państwo**
 support / backing **poparcie**
 talk politics (informal) **rozmawiać o polityce (potocznie)**
 the Customs Bureau **urząd celny**
 the Ministry of Justice **Ministerstwo Sprawiedliwości**
 the Municipal Council **Urząd Miasta i Gminy**
 the Opposition **opozycja**

the Sejm / Sejm (the lower chamber of the Polish Parliament) **Sejm (nazwa własna parlamentu RP) / sejm (izba niższa parlamentu)**
 the Senate **senat**
 the tax office **urząd skarbowy**

International organisations and institutions

Organizacje i instytucje międzynarodowe

EC (European Commission) **Komisja Europejska**
 European Parliament **Parlament Europejski**
 EU (European Union) **Unia Europejska**
 ICJ (International Court of Justice) **Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości**
 NATO (North Atlantic Treaty Organisation) **Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego**
 UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation) **UNESCO (Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury)**
 UNICEF (United Nations Children's Fund) **UNICEF (Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci)**
 UN / UNO (United Nations Organisation) **Organizacja Narodów Zjednoczonych**
 WHO (World Health Organisation) **Światowa Organizacja Zdrowia**

Law Prawo

accuse sb of sth **oskarżyć kogoś o coś**
 against the law **wbrew prawu**
 arrest **aresztować**
 be in prison **być / siedzieć w więzieniu**

break/obey/respect the law **złamać prawo/przestrzegać prawa/ szanować prawo**
 capital punishment / the death penalty **rozprawa, proces / kara śmierci**
 case **sprawa / rozprawa, proces**
 crime rate **wskaźnik przestępczości**
 criminal **przestępca**
 commit a crime **popęlić przestępstwo / zbrodnię**
 commit suicide **popęlić samobójstwo**
 death sentence **wyrok śmierci**
 go to / escape from prison **pójść do / uciec z więzienia**
 give evidence **składać zeznania**
 guilty / innocent **winny / niewinny**
 investigate **prowadzić śledztwo**
 judge **sądzić / sędzia**
 justification **uzasadnienie / usprawiedliwienie**
 juvenile delinquency **przestępczość nieletnich**
 life sentence/imprisonment **dożywocie**
 offence **przestępstwo / wykroczenie**
 organised crime **przestępczość zorganizowana**
 pass/adopt a law **uchwalić/przyjąć ustawę**
 prison / jail **więzienie**
 proof / evidence **dowód (rzeczowy) / dowód (z przesłuchania)**
 punishment **kara**
 put sb in prison **uwięzić kogoś / wsadzić kogoś do więzienia (potocznie)**
 release sb from prison **zwolnić kogoś z więzienia / wypuścić kogoś na wolność**
 suspect / be suspected of sth **podejrzany / być podejrzanym o coś**
 under Polish law **zgodnie z polskim prawem**
 sentence sb **skazać kogoś**
 serve a sentence **odbywać karę**
 sue (sb for sth) **wnieść sprawę do sądu / pozwać (kogoś) do sądu (za coś)**
 Supreme Court / High Court **Sąd Najwyższy**
 trial **rozprawa / proces**
 verdict / sentence / judgment **orzeczenie / wyrok**

Crimes and criminals

Przestępstwa i przestępcy

arson / arsonist **podpalenie / podpalacz**
 blackmail / blackmailer **szantaż / szantażysta**
 burglary / burglar **kradzież z włamaniem / włamywacz**
 drug dealing / drug dealer **handel narkotykami / handlarz narkotykami**
 hijacking / hijacker **uprowadzenie (samolotu) / porywacz**
 kidnapping / kidnapper **porwanie / porywacz**
 mugging / mugger **rozbój (napad) / bandyta (uliczny)**
 murder / murderer **morderstwo / morderca**
 rape / rapist **gwałt / gwałciciel**
 robbery / robber **kradzież (rabunek) / złodziej (rabuś)**
 shoplifting / shoplifter **kradzież sklepowa / złodziej sklepowy**
 smuggling / smuggler **przeżył / przemytnik**
 terrorism / terrorist **terroryzm / terrorysta**
 theft / thief **kradzież / złodziej**
 pickpocketing / pickpocket **kradzież dokonana przez kieszonkownika / kieszonkowiec, złodziej kieszonkowy**

Social problems and unrest

Problemy i niepokoje społeczne

employment **zatrudnienie**
 authorities **władze**
 ban **zakaz / zakazywać**
 campaign **kampania, akcja**
 community **społeczność, wspólnota, gmina**
 community service **praca na rzecz społeczności lokalnej**
 crime **przestępstwo**
 demonstration **demonstracja, manifestacja**
 homeless **bezdomny**
 homelessness **bezdomność**
 population **ludność, populacja**
 poverty **bieda, ubóstwo**
 protest **protestować**
 protest **protest**
 racism **rasizm**
 refugee **uchodźca**
 social injustice **niesprawiedliwość społeczna**

society **społeczeństwo**
 violence **gwałt, przemoc**
 volunteer **ochotnik, wolontariusz / zgłaszać się na ochotnika**
 unemployment **bezrobocie**

Other words and phrases

Inne słowa, zwroty i wyrażenia

accept a bribe **przyjąć łapówkę**
 be robbed of sth **zostać okradzionym z czegoś**
 be fined for speeding **dostać mandat za przekroczenie prędkości**
 bribery **przekupstwo**
 bomb attack **zamach bombowy**
 break into a house **włamać się do domu**
 bully **terroryzować / zastraszać**
 bullying **terroryzowanie / zastraszanie**
 have a burglar alarm **mieć założony alarm przeciwwłamaniowy**
 installed **zainstalować**
 charge / be charged with sth **oskarżenie / być oskarżonym o coś**
 corruption / corrupt **korupcja / skorumpowany**
 demonstration against/for sth **demonstracja przeciwko czemuś/na rzecz czegoś**
 go off **wybuchać (o bombie)**
 hostage **zakładnik / zakładniczka**
 kidnap attempt **próba porwania**
 legal costs **koszty sądowe**
 impose a fine on sb **ukarać kogoś grzywną**
 pay damages **płacić odszkodowanie**
 plant/drop a bomb **podłożyć / zrzucić bombę**
 ransom **okup**
 sexual harassment **molestowanie seksualne**
 steal **kraść**
 taxes **podatki**
 military service **szużba wojskowa**
 make ends meet **wiązać koniec z końcem**
 make a living **zarabiać na życie**
 active interest **aktywne zainteresowanie**
 awareness raising **podnoszenie świadomości społecznej**
 programmes **programy mające na celu podnoszenie świadomości społecznej**

Unit 15: Knowledge of English-speaking countries

Elementy wiedzy o krajach angielskiego obszaru językowego

Key Vocabulary

The United Kingdom

Zjednoczone

Królestwo

the UK = United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (consists of England, Wales, Scotland & Northern Ireland) Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (składa się z Anglii, Walii, Szkocji i Irlandii Północnej)
Great Britain Wielka Brytania (składa się z Anglii, Walii i Szkocji)
the Union Jack nazwa flagi narodowej Zjednoczonego Królestwa

city capitals stolice

Belfast Belfast (stolica Irlandii Północnej)
Cardiff Cardiff (stolica Walii)
Edinburgh Edynburg (stolica Szkocji)
London Londyn (stolica Anglii i jednocześnie całego państwa)

patron saints święci patroni

St Andrew św. Andrzej (patron Szkocji)
St David św. Dawid (patron Walii)
St George św. Jerzy (patron Anglii)
St Patrick św. Patryk (patron Irlandii)

places to see/visit in London miejsca, które można zobaczyć / zwiedzić w Londynie

the Tower of London Wieża Londyńska
Buckingham Palace pałac Buckingham (oficjalne miejsce zamieszkania rodziny królewskiej)
Hyde Park Hyde Park (duży publiczny park w centrum Londynu, znany z miejsca zwanego „Kącikiem Mówców”, gdzie ludzie mogą wygłaszać publiczne przemówienia na dowolny temat)
Westminster Abbey opactwo westminsterskie
Big Ben Big Ben (nazwa dzwonu)
the Tate Gallery of Modern Art Galeria Sztuki Współczesnej Tate
Madame Tussauds Wax Figures Museum Muzeum Figur Woskowych
Madame Tussaud's

The British Museum Muzeum Brytyjskie
Soho Soho (dzielnica Londynu znana ze specyficznej atmosfery, wielu teatrów, kawiarenek, restauracji i klubów nocnych)

10 Downing Street ul. Downing 10 (oficjalny londyński adres premiera Wielkiej Brytanii)

other places to see/visit in the UK inne miejsca do zwiedzania w Zjednoczonym Królestwie

Loch Ness Loch Ness (jezioro w Szkocji o długości 40 km i 230 m głębokości)

Stonehenge Stonehenge (koło Salisbury; budowla kamienna powstała między 3000 a 1500 rokiem p.n.e., mająca służyć jako obserwatorium astronomiczne lub do pomiaru czasu)

festivals and holidays festiwale i święta / dni wolne od pracy

St Patrick's Day (17th March) Dzień św. Patryka (17 marca) - święto narodowe w Irlandii
Pancake Day / Shrove Tuesday Dzień Naleśnika (inna nazwa dnia poprzedzającego Środę Popielcową)
Guy Fawkes Night / Bonfire Night (5th November) Noc Guya Fawkesa (5 listopada; obchodzona na pamiątkę Guya Fawkesa, który 5 listopada 1605 roku planował wysadzić w powietrze budynek parlamentu w Londynie)
Halloween / All Hallows' Eve (31st October) wigilia Wszystkich Świętych (31 października)
Edinburgh Festival Festiwal w Edynburgu (odbywa się każdego lata; festiwal muzyki i dramy / dramatu)

The United States

Stany Zjednoczone

the Stars and Stripes / Old Glory Gwiazdy i Paski (nazwa flagi narodowej)
Washington DC stolica kraju: Waszyngton

the Civil War (1861-1865) wojna domowa - wojna pomiędzy południowymi (Południe) i północnymi (Północ) stanami, której główną przyczyną był spór o zniesienie niewolnictwa
the Capitol Building in Washington DC budynek Kapitolu w mieście Waszyngton (miejsce obrad Kongresu)
the White House Biały Dom (oficjalna siedziba prezydenta)

places to see / visit in New York miejsca do zwiedzania w Nowym Jorku

Madison Square Garden Madison Square Garden (budynek w Nowym Jorku, w którym odbywają się główne imprezy sportowe)
Empire State Building Empire State Building (102-piętrowy biurowiec na Manhattanie)
The Statue of Liberty Statua Wolności (posąg będący darem Francuzów dla USA z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości, obchodzonej w 1886 roku)
Wall Street Wall Street (ulica, w centrum dzielnicy finansowej, na której znajduje się słynna giełda nowojorska)
Broadway ulica, przy której mieszczą się liczne teatry; centrum sztuki teatralnej w USA
Fifth Avenue Piąta Aleja (ulica znana z drogich sklepów i domów towarowych)
the Museum of Modern Art Muzeum Sztuki Współczesnej (największe na świecie muzeum sztuki współczesnej i fotografii)

other places to see / visit in the USA inne miejsca do zwiedzania w Stanach Zjednoczonych

the Grand Canyon Wielki Kanion
Yellowstone National Park Park Narodowy Yellowstone (pierwszy i jeden z największych parków narodowych na świecie)

Great Salt Lake Great Salt Lake (jezioro w stanie Utah, w którym woda jest bardziej słona od wody morskiej)

festivals and holidays in the USA

festiwale i święta w USA

Thanksgiving Day (the 4th Thursday of November)

Święto Dziękczynienia (4. czwartek listopada)

Independence Day (4th July) Dzień Niepodległości (4 lipca)

Halloween Halloween Memorial Day (the last Monday of May) Dzień Pamięci (ostatni poniedziałek maja; święto obchodzone dla uczczenia pamięci

Amerikanów poległych we wszystkich wojnach)

Columbus Day (the second Monday of October) Dzień Kolumba (2. poniedziałek października)

Other English-speaking countries

Inne kraje anglojęzyczne

Australia Australia

Canberra Canberra (stolica Australii)

Canada Kanada

Ottawa Ottawa (stolica Kanady)

Ireland Irlandia

Dublin Dublin (stolica Republiki Irlandii)

New Zealand Nowa Zelandia

Wellington Wellington (stolica Nowej Zelandii)

South Africa Republika Południowej Afryki

Cape Town Cape Town (stolica RPA)

EU Unia

Europejska

bilingual education edukacja dwujęzyczna (nauczanie przedmiotów szkolnych w języku obcym)

Comenius programme program Comenius (mający na celu rozwijanie wśród

młodziży wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz zrozumienia jej wartości)

e-learning education

e-learning (edukacja za pomocą mediów elektronicznych i internetu)

Erasmus programme

program Erasmus (program wymiany studenckiej między uniwersytetami europejskimi)

e-twinning eTwinning

(program promujący współpracę szkół w Europie za pośrednictwem mediów elektronicznych)

Youth in Action

programme program „Młodzież w działaniu”

Verbs with Prepositions

Czasowniki z przyimkami

believe in wierzyć w

choose from/between

wybrać z / spośród

compare with/to porównać z/do

cooperate with

współpracować z

decide on (z)decydować o

involve in zaangażować się w

report on składać

sprawozdanie z

translate from/into

przetłumaczyć z / na

Adjectives with Prepositions

Przymiotniki z przyimkami

accustomed to

przyzwyczajony do

concerned about/for

zaniepokojony czymś

equal to równy czemuś

famous for słynny z

proud of dumny z

similar to podobny do

British English vs American English

Brytyjska odmiana angielskiego

Amerykańska odmiana angielskiego

autumn	fall	jesień
bill	check (at a restaurant)	rachunek (w restauracji)
chemist's	pharmacy	apteka
chips	French fries	frytki
cinema	movie theater	kino
city centre	downtown	centrum miasta
cooker	stove / oven	kuchenka
crisps	potato chips	czipsy
film	movie	film
flat	apartment	mieszkanie
flatmate	roommate	współlokator
football	soccer	piłka nożna
fridge	refrigerator	lodówka
garden	yard	ogród
ground floor	first floor	parter
holiday	vacation	wakacje
jumper	sweater	sweter
lift	elevator	winda
lorry	truck	ciężarówka
mobile phone	cell phone	telefon komórkowy
petrol	gas	benzyna
primary school	elementary school	szkoła podstawowa
railway station	train station	stacja kolejowa
rubbish	garbage / trash	śmieci
secondary school	high school	szkoła ponadpodstawowa/ponadgimnazjalna
shop	store	sklep
shop assistant	salesperson	sprzedawca/sprzedawczyni, ekspedient/ekspedientka
surname	last name	nazwisko
trainers	sneakers	buty sportowe, adidasy
trousers	pants	spodnie
TV / radio programme	TV / radio show	program telewizyjny/radiowy
underground	subway	metro